Eigentum der
Akademie der Wissenschaften
228 b

OTTO WAHL

Der Deuteronomium-Text der Sacra Parallela

V&R

VANDENHOECK & RUPRECHT IN GÖTTINGEN

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

Vorgelegt von Herrn R. Hanhart
in der Sitzung vom 15. November 1996

Gesamtherstellung: Hubert & Co., Göttingen
Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

Inhaltsverzeichnis

Abkürzungen und Zeichen 4

Einleitung 5

Zu den Sacra Parallela und ihrer Textüberlieferung 6

1. Zum Aufbau und Inhalt der Sacra Parallela 6
2. Zur Textüberlieferung der Sacra Parallela 6
3. Die benützten Sacra-Parallela-Textzeugen 7
4. Zur Darstellung des Textes 8

Das Textmaterial zum Buch Deuteronomium 10

Nicht verifizierte Zitate 48

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

Abkürzungen und Zeichen

1. Abkürzungen

a = (hochgestellt) recto-Seite
add. = addit
apd. = appendix, Kapitelanhang
b = (hochgestellt) verso-Seite
Bibl. = biblioteca, bibliotheca, Bibliothek, bibliothèque
c = (hochgestellt) corrector
f. = folia
fin. = finalis (finis versiculi vel citationis)
gr. = graecus
init. = initialis (initium versiculi vel citationis)
LXX = Septuaginta
mg = (hochgestellt) marginalis
om. = omittit
p. = pagina
PG = Migne, Patrologia, Series Graeca
pr. = praemittit
praec. = praecedens
seq. = sequens
SP = Sacra Parallela
T. = Tomus, Tome
tr. = transponit
txt = (hochgestellt) Textlesart
v. = versiculus

2. Zeichen

| = Trennungszeichen bei den Varianten
] = Lemmazeichen
/ = Textumstellung
+ = addit
⌒ = Textausfall durch homoiarcton oder homoioteleuton
* = (hochgestellt) ursprüngliche Lesart

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

Einleitung

Im Jahr 1977 erschien im Verlag Vandenhoeck & Ruprecht Göttingen als Band III, 2 der Septuaginta. Vetus Testamentum Graecum, auctoritate Academiae Scientiarum Gottingensis editum, das Buch Deuteronomium, herausgegeben von John William Wevers mit Unterstützung von U. Quast. In diesem Band sind S. 16–18 auch die verwendeten griechischen Väterzitate aufgeführt. Die vorliegende Arbeit möchte als Ergänzung zum Buch Deuteronomium die Lesarten des umfangreichen Florilegiums Sacra Parallela (= SP) einbringen, welche von Wevers nicht berücksichtigt wurden. In den SP, dem Werk, das von Textzeugen mit dem großen Kirchenvater des Ostens Johannes von Damaskus (†749) in Verbindung gebracht wird, sind von den insgesamt 956 Versen des Buches Deuteronomium immerhin 244 Verse, also etwa ein Viertel, belegt. Eine kritische Gesamtausgabe der SP, von denen kein einziger Textzeuge den gesamten Text bietet, steht noch aus und ist wohl – auch wegen des Umfangs dieses Florilegiums und wegen der sehr komplexen Textüberlieferung in verschiedenen Rezensionen – in nächster Zukunft nicht zu erwarten. Die hier belegten Deuteronomium-Zitate der SP bewegen sich trotz zahlreicher Sonderlesarten durchaus im Rahmen der von Wevers zusammengestellten Textüberlieferung zum griechischen Deuteronomium. Jeder neue Beitrag jedoch zur Erforschung des LXX-Textes aufgrund bisher nicht kollationierter Textzeugen besitzt seinen eigenen Wert. Das gilt auch für das hier zum Buch Deuteronomium dargebotene SP-Textmaterial. Umfangreichere Angaben zu Geschichte, Bedeutung und Textüberlieferung der SP finden sich in meinen früheren Publikationen, vor allem in der Dissertation „Die Prophetenzitate der Sacra Parallela in ihrem Verhältnis zur Septuaginta-Textüberlieferung" (Studien zum Alten und Neuen Testament 13/1 und 13/2), München 1965. In verkürzter Form werden diese Angaben auch in den beiden von mir publizierten Büchern dargeboten „Der Sirach-Text der Sacra Parallela" (Forschung zur Bibel 16), Würzburg 1974 und „Der Proverbien- und Kohelet-Text der Sacra Parallela" (Forschung zur Bibel 51), Würzburg 1985. Im folgenden werden daher nur kurz die zum Verständnis des Ganzen notwendigen Angaben gemacht.

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

Zu den Sacra Parallela und ihrer Textüberlieferung

1. Zum Aufbau und Inhalt der Sacra Parallela

Das im 8. Jahrhundert entstandene umfangreiche moralisch-aszetische Florilegium, bestehend aus drei Büchern, trug den Namen Τὰ ἱερά, wird aber seit der Ausgabe von Michael Lequien, Paris 1712, wegen der im dritten Buch gebotenen parallelen Darstellung von Tugenden und Lastern mit dem kombinierten Namen Sacra Parallela bezeichnet. Die meisten Textzeugen nennen als Verfasser dieser großen Sammlung von Bibel- und Väterzitaten, wozu auch noch Zitate aus Philo und Flavius Josephus kommen, den letzten großen Kirchenvater des Ostens Johannes von Damaskus (†749), eine Zuteilung, die einigermaßen unsicher ist. Das Werk behandelt in seinem ersten Buch Gott, im zweiten die menschlichen Dinge, wobei die Kapitel nach ihrer Überschrift alphabetisch geordnet sind; das dritte Buch dagegen ordnet seine Kapitel in den erwähnten Parallelen von Tugenden und Lastern an. Keiner der heute erhaltenen Textzeugen enthält das gesamte Werk oder auch nur eines der drei Bücher in ihrem vollem Umfang. Dazu kennen wir die SP nur noch in verschiedenen Rezensionen, die entweder von einem der drei Bücher ausgehen oder Kapitel aller drei Bücher zusammenfügen. Manche Rezensionen bieten auch noch Zitate aus profanen Schriften, so daß ein sacro-profanes Florilegium entsteht. Das umfangreichste Beispiel dafür sind die hier mitberücksichtigten Sententiae des Antonius Melissa (PG 136). Genauere Angaben zu Aufbau, Inhalt und zu den Rezensionen der SP finden sich bei Wahl, Die Prophetenzitate S. 29-61.

2. Zur Textüberlieferung der Sacra Parallela

Die uns bekannten Rezensionen der SP bieten entweder Kapitel aus einem der drei Brücher oder sie vermischen Kapitel aus allen drei Büchern miteinander. Die in dieser Arbeit benützten handschriftlichen Textzeugen der SP-Rezensionen, wozu noch die gedruckten Ausgaben (PG 95/96 und PG 136) kommen, werden im folgenden Abschnitt „Die benützten Textzeugen“ kurz beschrieben. Es wäre sehr schwierig, die überlieferten SP-Kapitel in ihrem ursprünglichen Textbestand und desgleichen diese SP-Kapitel in den drei Büchern in ihrer ursprünglichen Reihenfolge zusammenzustellen. Die für diese Arbeit verwendeten 23 Textzeugen – das von Konrad Gesner 1546 in Zürich herausgegebene sacroprofane Florilegium des Antonius Melissa ist, da die handschriftlichen Vorlagen verschwunden sind, wie ein handschriftlicher Textzeuge zu bewerten – sind bei Wahl, die Pro-

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

phetenzitate S. 85–111, das erst später zugänglich gewordene Florilegium Thessalonicense S. 117f. ausführlich beschrieben. Zu den hier nicht verwendeten SP-Textzeugen vgl. Wahl, Der Sirachtext S. 24f., noch ausführlicher in Wahl, Die Prophetenzitate S. 112–120.

3. Die benützten Textzeugen mit den verwendeten Abkürzungen

A. Zum ersten Buch

1.	C	=	Paris, Bibl. Nat., Coisl. 276, f. 1–271; 10. Jh.

B. Zum zweiten Buch

2.	K	=	Rom, Bibl. Vat., Vat. gr. 1553, 283 f.; 10. Jh.

C. Zum dritten Buch

3.	Iv	=	Athos, Μονὴ Ἰβήρων 382, f. 171–197^{a}; 15. Jh.
4.	A^{K}	=	Athos, Μονὴ Καρακάλλου 255, f. 1–28; 11. Jh.
5.	A^{V}	=	Athos, Μονὴ Βατοπεδίου 35, f. 1–138^{a}; 12. Jh.
6.	A^{A}	=	Athen, Nat. Bibl. 1070, f. 84^{b}–158; 14. Jh.
	NB: A	=	A^{KVA} (Athenische Rezension).
7.	Ant.^{Ge}	=	Conradus Gesnerus (ed.), Sententiarum sive capitum theologicorum tomi tres, per Antonium et Maximum monachos olim collecti, Tom. II, Tiguri 1546, p. 1–162 (Vorlage von PG 136).
8.	Ant.^{Mi}	=	Migne PG 136, Lutetiae Parisiorum 1865, p. 765–1244: Antonii Monachi cognomenti Melissae Sententiae sive loci communes ex sacris et profanis auctoribus collecti (Nachdruck von Ant.^{Ge}).
9.	Ant.^{L}	=	Florenz, Bibl. Laur., Plut. IX 23, f. 87^{b}–100^{a}; 12. Jh.
10.	Ant.^{M}	=	Modena, Bibl. Estensis gr. 111, f. 1–80^{a}; 12. Jh.
11.	Ant.^{A}	=	Athen, Nat. Bibl. 1070, f. 1–84^{b}; 14. Jh.

D. Zu allen drei Büchern

12.	V^{W}	=	Wien, Nationalbibl., Suppl. gr. 178, 304 f., 11. Jh.
13.	V^{E}	=	Escorial, Real Bibl, Ω-III-9, f. 7–243^{b}; 11. Jh.
14.	V^{V}	=	Rom, Bibl. Vat., Vat. gr. 1236, 432 f.; 15. Jh. (Vorlage der Ausgabe von M. Lequien Paris 1712, deren Nachdruck in Migne PG 95/96 vorliegt).
15.	V^{Mi}	=	Migne PG 95, p. 1033-1588 und PG 96, p. 9–442, Lutetiae Parisiorum 1860: Sancti Ioannis Damasceni De Sacris Parallelis.
	NB: V	=	V^{WEVMi} (Vatikanische Rezension).
16.	R	=	Berlin, Staatsbibl. gr. 46, 291 f.; 12. Jh. (Codex Rupefucaldinus)
17.	M^{P}	=	Paris, Bibl. Nat. gr. 923, 394 f.; 9. Jh.

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

18. M^M = Venedig, Bibl. Marc. gr. 138, 295 f.; 10./11. Jh.
19. M^L = Florenz, Bibl. Laur., Plut. VIII 22, f. 46–73; 14. Jh.
NB: M = M^{PML} (Mischrezension).
20. H^a, H^b, H^c = Jerusalem, Patr. Bibl., Τάφου 15, 346 f.; 10. Jh.
21. T = Saloniki, Μονὴ Βλατέων 9, 255 f.; 10. Jh. (Florilegium Thessalonicense).
22. L^a = Florenz, Bibl. Laur., Plut. VIII 22, f. 1–45; 14. Jh.
23. L^c = Florenz, Bibl. Laur., Plut. VIII 22, f. 126–189. 74–125; 14. Jh.

4. Zur Darstellung des Textes

Die Dtn-Zitate der SP werden nach der Zählung der Ausgabe von Wevers nach Kapitel und Vers aufgeführt. Die Verse, die zur übersichtlicheren Darstellung im Text ebenfalls von der Ausgabe von Wevers genommen sind, werden zur genauen Umschreibung der Zitate in der üblichen Weise mit kleinen lateinischen Buchstaben angegeben; bei weiterer Unterteilung sind kleine griechische Buchstaben verwendet. Bei Versen, die in mehreren SP-Kapiteln zitiert werden, wird dies durch I, II usw. gekennzeichnet. In den SP-Kapiteln mit Stoicheion-Zählung werden mit großen griechischen Buchstaben die Stoicheien, mit kleinen griechischen Buchstaben jedoch die Kapitel innerhalb eines Stoicheions notiert. Bei SP-Rezensionen ohne Stoicheion-Zählung werden kleine griechische Buchstaben zur Zählung verwendet. Kapitel aus Antonius Melissa werden nach PG 136 mit I und II für das erste, bzw. für das zweite Buch und innerhalb der beiden Bücher mit kleinen griechischen Buchstaben gezählt. Bei einigen Textzeugen haben manche Kapitel einen Anhang aus einer anderen Rezension oder auch von unbekannter Herkunft; dies wird durch den Zusatz „apd." angezeigt, so bei Ant.^{M} f. 66^b–80^a. Zu beachten ist auch, daß die Kapitelzählung der SP nicht ganz eindeutig vorgenommen werden kann, sei es, weil der Pinax (Inhaltsverzeichnis) eines Textzeugen mit seiner Zählung nicht mit der Zählung der Textkapitel übereinstimmt, sei es, weil in den Textzeugen auch Doppelzählungen oder Auslassungen bei der Zählung der Kapitel vorkommen. Die Reihenfolge der verwendeten Textzeugen zu den einzelnen Versen ist folgende: C, K, Iv, V, R, M, H^a, H^b, H^c, T, L^a, L^c, A, Ant. V^{Mi}. PG 95/96 wird nur dann notiert, wenn auf Differenzen zur Vorlage V^V hingewiesen werden soll; desgleichen wird Ant.^{Ge} nur dort genannt, wo Ant.^{Mi} von dieser seiner Vorlage abweicht. Zur deutlicheren Darstellung der Dtn-Zitate der SP mit ihren Varianten wird alles auf den Text von Wevers bezogen. Die sich ergebenden Varianten der SP-Textzeugen werden im Apparat daher mit dem aus dem Text von Wevers genommenen Lemma zur Darstellung gebracht. Orthographica und eindeutige Falschschreibungen der SP-Textzeugen werden übergangen. Hinter allen notierten SP-Varianten des Apparats, soweit sie sich nicht als Sonderlesarten erweisen, stehen nach dem Gleichheitszeichen die damit übereinstimmenden LXX-Textzeugen, entnommen dem Apparat von We-

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

vers mit den dort verwendeten Abkürzungen. Bei Übereinstimmung einer SP-Variante mit 1 bis 3 LXX-Textzeugen werden diese genannt. Wenn die SP-Variante mit mehr als drei LXX-Textzeugen übereinstimmt, wird nur die erste genannt und mit drei Punkten (...) versehen. Wo Wevers vereinfachend „rell" schreibt, wird diese Angabe einfach so übernommen. Die Sigeln für die Rezensionen oder Textgruppen der Edition von Wevers werden aus Gründen der Vereinfachung der Drucklegung nicht kursiv gesetzt. SP-Varianten, die durch keinen LXX-Textzeugen belegt sind, haben als Sonderlesarten zu gelten, deren Bedeutung allerdings unterschiedlich ist und die durch Vergleich mit dem Apparat von Wevers entsprechend zu bewerten sind.

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

Deuteronomium

1,17 ab (a) οὐκ ἐπιγνώσῃ πρόσωπον ἐν κρίσει, κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν κρινεῖς,
(b) οὐ μὴ ὑποστείλῃ πρόσωπον ἀνθρώπου, ὅτι ἡ κρίσις τοῦ θεοῦ ἐστιν.
I V (Διη) R (Δλε) M^{PM} (Δκγ) H^{a} (Διη) T (Δλε) $Ant.^{Mi}$ (IIζ)
om. πρόσωπον 1° – ὑποστείλῃ V^{W} | om. κατά 2° M^{M} = 46 … | ἐστιν]εσται M^{M}

4,1 Καὶ νῦν, Ἰσραήλ, ἄκουε τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν κριμάτων, ὅσα ἐγὼ διδάσκω ὑμᾶς σήμερον ποιεῖν, ἵνα ζῆτε καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν.
I M (Aι) H^{c} (Aμ) L^{a} (Aμ) T (Aμδ)
τῶν 1°]καν M^{M} | om. ἐγώ I | ὑμῶν]ημων M^{PM}T = 963 …; om. H^{c} = 458 407

4,2 ab (a) οὐ προσθήσετε πρὸς τὸ ῥῆμα, ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν,
(b) καὶ οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ᾽ αὐτοῦ.
I M (Aι) H^{c} (Aμ) L^{a} (Aμ) T (Aμδ)
προσθήσετε]-ται $M^{PM}H^{c}L^{a}T$ = M* … | ὑμῖν]+σημερον I = rell | om. καί $M^{L}L^{a}$ | ἀφελεῖτε]-ται $M^{PL}H^{c}L^{a}T$ = 376 …

4,9 (a) πρόσεχε σεαυτῷ καὶ φύλαξον τὴν ψυχήν σου σφόδρα,
(b) μὴ ἐπιλάθῃ πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου.
(cα) καὶ μὴ ἀποστήτωσαν ἀπὸ τῆς καρδίας σου
(cβ) πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου·
(d) καὶ συμβιβάσεις τοὺς υἱούς σου καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν σου.
I a–c: K (Γα); a–cα: V (Γβ) R (Γη) M^{P} (Γδ) H^{a} (Γβ) H^{c} (Γβ) T (Γη) II a–cα: V (Eα) M^{PM} (Eα) H^{a} (Eα) T (Eα) III abcβd: T (Eμθ); abcβ: H^{c} (Eλα)
φύλαξον]-ξαι M^{M} = B^{c} … | σφόδρα]+σφοδρα K | μή 1°] μηποτε III = 58 … | λόγους]+σου R = 509 | om. οἱ V^{Mi} (II) | ἀποστήτωσαν] -στητω M^{P} (I) H^{c} (I) T (I) | om. ἀπό H^{c} (I) | συμβιβάσεις]-σης H^{c} (III) = 664 | om. καί 4° – σου 6° H^{c} (III): σου 5° ⌒ 6°

4,12 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐκ μέσου τοῦ πυρός· φωνὴν ῥημάτων ὑμεῖς ἠκούσατε, καὶ ὁμοίωμα οὐκ εἴδετε, ἀλλ᾽ ἢ φωνήν.
I C (Aδ) R (Aμη) H^{b} (Aγ: bis)
om. καί 1° I: init. | ὑμᾶς]Μωυσην R | ἐκ] pr. εν τω ορει I = rell

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

5,16ab (a) τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου,
(bα) ἵνα εὖ σοι γένηται,
(bβ) καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς.
I abβ: V (Πκβ) R (Πμε) M^{P} (Πμα); ab: $Ant.^{L}$; a: $Ant.^{Mi}$ (IIια)
om. ἵνα 2° $Ant.^{L}$ = 73 ... | γένῃ]εση $Ant.^{L}$ = F ...

5,20 οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.
I V (Ψα) M^{PM} (Ψδ)
οὐ]+μη M^{M} | ψευδομαρτυρήσεις]-σης V^{EV} = Marc 10,19 Luc 18,20; -σι M^{M} | σου]αυτου M^{M}

5,21 (18) (a) οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου.
(b) οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ
(c) οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ
(d) οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ
(eα) οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ
(eβ) οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σού ἐστιν.
I a–e: K (Eι) II eβ: $Ant.^{Mi}$ (IIνε)
οὐκ ἐπιθυμήσεις/τὴν γυναῖκα] tr. I | om. τοῦ πλησίον σου 1° I | οὐκ ἐπιθυμήσεις 2°] η I | om. οὔτε 3° – αὐτοῦ 3° I = d^{-106} | τοῦ ὑποζυγίου]το υποζυγιον I = 376 ... | οὔτε 7°]ουκ επιθυμησεις II: init. | ὅσα] pr. παντα I II = rell

5,29 (26) τίς δώσει εἶναι οὕτως τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ὥστε φοβεῖσθαί με καὶ φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολάς μου πάσας τὰς ἡμέρας, ἵνα εὖ ᾖ αὐτοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν δι' αἰῶνος;
I $Ant.^{M}$ (apd.)
τίς] pr. ειπεν κυριος προς με I: init. | φυλάσσεσθαι]φυλασσειν I = A ... | αὐτῶν 2°]μετ αυτους I

5,32 (29) b οὐκ ἐκκλινεῖς δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά.
I V(Eα) M^{PM} (Eα) H^{a} (Eα) T (Eα)
ἐκκλινεῖς]-κλίνεις V^{WEV}; -κλινης H^{a}T | δεξιά]δεξιᾳ I | ἀριστερά]-ρᾳ I

5,33 (30) a κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδόν, ἣν ἐνετείλατο κύριος ὁ θεός σου.
I V (Eα) M^{PM} (Eα) H^{a} (Eα) T (Eα)
ἐνετείλατο]+σοι I = B ... | κύριος ὁ θεός σου]ο κυριος I

6,4 b Ἄκουε, Ἰσραήλ· κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς ἐστιν.
I C (Aα) V (Aα) R (Aοδ) H^{a} (Aα) H^{b} (Aα) L^{c} (Aκγ)
ἡμῶν]σου I = 376 ...

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

6,5 (aα) καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου
(aβ) ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου
(bα) καὶ ἐκ ὅλης τῆς ψυχῆς σου
(bβ) καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου.
I ab: V^{WEV} (Αδ) R (Αμθ) M (Αλθ) L^{c} (Ας) A^{V} (ιβ) T (Αξα) $Ant.^{MiM}$ (Ιγ); aα.bβ: V^{Mi} (Αδ)
om. καί 1° I = Arab Sa^{17} | ἀγαπήσεις]-σης M^{M} = 30 | διανοίας]ψυχης V^{W} = Cyr | om. καί 2° $V^{WEMi}RA^{V}T$ $Ant.^{MiM}$ = Aug | om. ἐξ 2° $Ant.^{Ge}$ | ψυχῆς]διανοιας V^{W} = Chr Cyr | om. καί 3° V^{Mi} = ^{Lat}Aug

6,11 bβ καὶ φαγὼν καὶ ἐμπλησθείς.
I V (Ειβ) R (Εγ) M^{PM} (Εκ) H^{a} (Ειβ) T (Εκα)
om. καί 1° I: init.

6,12 a πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου.
I V (Ειβ) R (Εγ) M^{PM} (Εκ) H^{a} (Ειβ) T (Εκα)

6,16 a Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου.
I V^{WV} (Πκε) R (Πς)

6,17 φυλάσσων φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ, τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα, ὅσα ἐνετείλατό σοι.
I V (Εα) M^{PM} (Εα) H^{a} (Εα) T (Εα)
φυλάσσων]-ττων I | φυλάξῃ]-ξαι I | θεοῦ]+σου I = rell

6,18 abα (a) καὶ ποιήσεις τὸ ἀρεστὸν καὶ τὸ καλὸν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου,
(bα) ἵνα εὖ σοι γένηται.
I abα: V (Πιζ); a: R (Πα) M^{P} (Πα)
om. καί 1° I: init. | ποιήσεις]-σης V^{WEV} = 664 630 | ἀρεστόν]καλον V = rell; αγαθον RM^{P} = 407 | καλόν]αρεστον $V^{W}RM^{P}$ = rell; ευαρεστον V^{EV} | ἔναντι]ενωπιον I = 16 | om. τοῦ θεοῦ σου V = 72

6,20 (a) Καὶ ἔσται ὅταν ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου αὔριον
(b) λέγων Τίνα ἐστὶν τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν;
I ab: T (Εμθ); b: H^{c} (Ελα)
om. αὔριον T = b | om. ἡμῶν I = 707 …

6,21 καὶ ἐρεῖς τῷ υἱῷ σου Οἰκέται ἦμεν τῷ Φαραὼ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ἐκεῖθεν ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ.
I H^{c} (Ελα) T (Εμθ)
om. γῇ I = 426 … | κύριος]+ο θεος I = oI …

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

6,22 καὶ ἔδωκεν κύριος σημεῖα καὶ τέρατα μεγάλα καὶ πονηρὰ ἐν Αἰγύπτῳ ἐν Φαραὼ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐνώπιον ἡμῶν.
I H^{c} (Ελα) T (Εμθ)
ἐν 2°] pr. και I = Aeth | τῷ]pr. ολω I = O ...

6,23 καὶ ἡμᾶς ἐξήγαγεν ἐκεῖθεν, ἵνα εἰσαγάγῃ ἡμᾶς δοῦναι ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην, ἣν ὤμοσεν δοῦναι τοῖς πατράσιν ἡμῶν.
I H^{c} (Ελα) T (Εμθ)

7,9 aβb ὁ θεὸς ὁ πιστός, ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ εἰς χιλίας γενεάς.
I R (Αμθ) $Ant.^{Mi}$ (Ιγ) II Iv (ξζ) R (Αοβ) A^{VA} (πγ) $Ant.^{Mi}$ (II ϟγ)
om. ὁ πιστός I II = $F^{b}W^{I}$ | φυλάσσων]-ττων I II (sine A^{A}) | ἔλεος]+αυτου A^{A} = F ... | τοῖς 1°] pr. πασιν A^{A} | om. τοῖς 2° IvR (I) A^{VA} | τὰς ἐντολάς]την διαθηκην I = 413 Tht

7,12 Καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν ἀκούσητε πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα καὶ φυλάξητε καὶ ποιήσητε αὐτά, καὶ διαφυλάξει κύριος ὁ θεός σού σοι τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος, καθὰ ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου.
I V^{EV} (Εα) M^{PM} (Εα) H^{a} (Εα) T (Εα)
om. Καὶ ἔσται I | om. ἡνίκα I = B* ... | ἄν]εαν I = B* ... | ἀκούσητε] pr. ακοη T | om. πάντα I = B ... | δικαιώματα]+μου I = 458 | om. αὐτά I = B^{c} ... | διαφυλάξει]-ξη M^{M} = M ... | om. σου 1° I = F ... | σοι]υμιν $V^{EMi}M^{PM}H^{a}T$ = Arab; ημιν V^{V} | καθά]ο I = B ... | ὤμοσεν]ωρισε I | σου 2°] υμων I = 963 ...

7,13 a–c (a) καὶ ἀγαπήσει σε καὶ εὐλογήσει σε καὶ πληθυνεῖ σε,
(b) καὶ εὐλογήσει τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου καὶ τὸν καρπὸν τῆς γῆς σου, τὸν σῖτόν σου καὶ τὸν οἶνόν σου καὶ τὸ ἔλαιόν σου,
(c) τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου.
I a–c: M^{PM} (Εα) T (Εα); ab: V^{EV} (Εα) H^{a} (Εα)
ἀγαπήσει]-ση M^{M} = 19 ... | σε]+κυριος I = B* | om. καί 2° – σε 3° I: σε 2° ⌒ 3° = 53′ | εὐλογήσει 2°] -ση M^{M} | ἔκγονα]εγγονα I = F* ... | τόν 2°]pr. και I | ἔλαιον]ελεος M^{M} = 414 799 | om. σου 5° T | τά 2°]pr. και $M^{PM}T$ = V ...

7,14 a εὐλογητὸς ἔσῃ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη.
I V^{EV} (Εα) M^{PM} (Εα) H^{a} (Εα) T (Εα)
ἐλογητός]pr. και I = 64^{c} ...

7,21 b ὅτι κύριος ὁ θεός σου ἐν σοί, θεὸς μέγας καὶ κραταιός.
I C (Δα) V^{EV} (Δα) R (Δκθ) H^{a} (Δα) T (Δκζ)
om. ὅτι I: init.

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

7,26 (a) καί οὐκ εἰσοίσεις βδέλυγμα εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ ἔσῃ ἀνάθεμα ὥσπερ τοῦτο·
(b) προσοχθίσματι προσοχθιεῖς καὶ βδελύγματι βδελύξῃ, ὅτι ἀνάθεμά ἐστιν.

I ab: V (Αν) M (Αλε) H^{a} (Αμζ) T (Ανζ) II a: V (Βε) M^{PM} (Βι) H^{a} (Βε) T (Βιβ)

om. καί I II (sine H^{a}) | προσοχθίσματι]-ματα V^{V} (I); -μα M^{M} (I) | προσοχθιεῖς]-θισεις M^{ML} (I); -θεισης M^{P} (I) T (I)

8,2 καὶ μνησθήσῃ πᾶσαν τὴν ὁδόν, ἣν ἤγαγέν σε κύριος ὁ θεός σου ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅπως ἂν κακώσῃ σε καὶ ἐκπειράσῃ σε καὶ διαγνωσθῇ τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, εἰ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἢ οὐ.

I V (Πλε) M^{P} (Πν) II R (Πβ) M^{P} (Πβ)

om. καί 1° I II: init. | μνησθήσῃ]μνησθητι I II = b$^{-19'}$ | σου 1°]+τουτο τεσσαρακοστον ετος II = O ... | κακώσῃ]-σει V^{EV} (I) M^{P} (I) | ἐκπειράσῃ]πειραση V (I) R = A ...; πειρασει M^{P} (I); πηρησει M^{P} (II) | διαγνωσθῇ]-γνω I II | φυλάξῃ]-ξει M^{P} (II)

8,3 (αα) καὶ ἐκάκωσέν σε καὶ ἐλιμαγχόνησέν σε
(αβ) καὶ ἐψώμισέν σε τὸ μάννα,
(αγ) ὃ οὐκ ᾔδεισαν οἱ πατέρες σου,
(b) ἵνα ἀναγγείλῃ σοι ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνρθωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι τῷ ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος.

I ab: V (Πλε) M^{P} (Πν) II αα.γb: R (Πβ) M^{P} (Πβ) III αα: Ant.^{M} (apd.)

om. καί 1° III: init. | σε 1°]+γαρ φησιν ο θεος III | σε 2°]+ινα ευ σε ποιησω III = Tht | τό]τον V^{V} | ὅ] α V^{WEV}; οὗ II | ᾔδεισαν]ηδησαν V^{WEV} = 82 | ἀναγγείλῃ]αναγγειλω M^{P} (I); αναγγειλλω V^{WEV} | ἐπ']επι V^{Mi} | om. ὁ I II = rell | om. ἀλλ' – ἄνθρωπος 2° M^{P} (II) : ἄνθρωπος 1° ⌒ 2° = 52 ... | ἐπί]εν R = 72 ... | θεοῦ] αυτου I = 767 ^{Lat}Iren | om. ζήσεται ὁ ἄνθρωπος V^{W} = 72 ... | om. ὁ 2° V^{EV}M^{P} (I) = 15 ...

8,5 καὶ γνώσῃ τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὡς εἴ τις παιδεύσαι ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ, οὕτως κύριος ὁ θεός σου παιδεύσει σε.

I V (Πλγ) II R (Πβ) M^{P} (Πβ)

om. καί I = Bo | τῇ καρδίᾳ]την καρδιαν V^{W} = 767 Anast | om. ὅτι II = O ... | παιδεύσαι/ἄνθρωπος]tr. II (-σει) = A ...; om. ἄνθρωπος V^{Mi} | οὕτως]ουτω M^{P} = 550 ...

8,12 μὴ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς καὶ οἰκίας καλὰς οἰκοδομήσας καὶ κατοικήσας ἐν αὐταῖς.

I K (Εγ) V (Ειβ) M^{PM} (Εκ) H^{a} (Ειβ) T (Εκα) II H^{c} (Εθ) T (Εθ)

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities in 2013.

ἐμπλησθείς]-θης II $M^{M}H^{a}$ = A ...; +προσεχε σεαυτω V^{E}: ex 6,12 praec. | οἰκίας καλάς/οἰκοδομήσας]tr. M^{M} | κατοικήκσας] εγκατ. M^{M}

8,13 (a) καὶ τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου πληθυνθέντων σοι,
(bα) ἀργυρίου καὶ χρυσίου πληθυνθέντος σοι
(bβ) καὶ πάντων, ὅσων σοι ἔσται, πληθυνθέντων σοι.

I ab: K (Εγ); abα: V (Ειβ) M^{PM} (Εκ) H^{a} (Ειβ) T (Εκα) II a: H^{c} (Εθ) T (Εθ)

βοῶν ... /προβάτων]tr. I = V ... | σοι 1°]om. $V^{EV}H^{a}$ = B* ...; σου M^{M} = 376* | om. ἀργυρίου καὶ χρυσίου KM^{M} | πληθυνθέντος] -θεντων I = rell | ὅσων]οσα K = oI^{-15} ... | om. πληθυνθέντων σοι 2° K = 71′

8,14a (aα) ὑψωθῇς τῇ καρδίᾳ
(aβ) καὶ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

I a: K (Εγ) T (Εκα); aα: V (Ειβ) M^{PM} (Εκ) H^{a} (Ειβ) II a: H^{c} (Εθ) T (Εθ)

ὑψωθῇς]-θεις $V^{WEV}M^{P}T$ (I) = 72 ...; pr. μη I; +εν I | καρδίᾳ]+σου I II = rell | om. τοῦ II KT (I)

8,16 (a) τοῦ ψωμίσαντός σε τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὃ οὐκ ᾔδεισαν οἱ πατέρες σου,
(bα) ἵνα κακώσῃ σε καὶ ἐκπειράσῃ σε
(bβ) εὖ σε ποιῆσαι ἐπ' ἐσχάτων σου.

I ab: H^{c} (Εθ) T (Εθ) II bβ: R (Πβ) M^{P} (Πβ)

om. σε 1° I = 30′ | ἐκπειράσῃ]πειρ. I = 72 ... | εὖ] pr. και I = B ...; pr. ινα II | σε 3°]σοι M^{P} = 72 ... | om. σου 2° I = 72 ...

8,17 μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου Ἡ ἰσχύς μου καὶ τὸ κράτος τῆς χειρός μου ἐποίησεν μοι τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην.

I R (Κζ)

om. μοι I = 458*

8,18a καὶ μνησθήσῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ὅτι αὐτός σοι δίδωσιν ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι δύναμιν.

I R (Κζ)

μνησθήσῃ]-θητι I

9,4 (a) μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἐν τῷ ἐξαναλῶσαι κύριον τὸν θεόν σου τὰ ἔθνη ταῦτα πρὸ προσώπου σου λέγων
(b) Διὰ τὴν δικαιοσύνην μου εἰσήγαγέν με κύριος κληρονομῆσαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην·
(c) ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων κύριος ἐξολεθρεύσει αὐτοὺς πρὸ προσώπου σου.

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

I c: V (Αιβ) R (Πκς) M^{PM} (Αμδ) H^{a} (Αια) T (Αξς) $Ant.^{Mi}$ (Ιβ)
II a–c: R (Κς)
πρό 1°] απο II = B* … | τὴν δικαιοσύνην]τας δικαιοσυνας II = rell | om. τὴν ἀγαθήν II = 58 … | om. ἀλλά I: init. | ἀσέβεια]+της καρδιας V^{V} | om. τῶν ἐθνῶν M^{PM} | ἐξολεθρεύσει]-ολοθρ. I II = rell | om. αὐτοῦ II | σου 4°]μου II

9,5 ab (αα) οὐχὶ διὰ τὴν δικαιοσύνην σου
(αβ) οὐδὲ διὰ τὴν ὁσιότητα τῆς καρδίας σου
(b) σὺ εἰσπορεύῃ κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων κύριος ἐξολεθρεύσει αὐτοὺς πρὸ προσώπου σου.

I ab: V (Αιβ) R (Πκζ) M^{PM} (Αμδ) H^{a} (Αια) T (Αξς); αβb: $Ant.^{GeMi}$ (Ιβ); b: $Ant.^{M}$ (Ιβ)
οὐχί]ου $VRM^{M}H^{a}T$ = 46; ουδε M^{P} | οὐδέ]ου $Ant.^{Mi}$ = 246 | τῆς καρδίας/σου]tr. R | om. σύ $Ant.^{MiM}$ = 29 … | αὐτῶν]τουτων V^{W} | ἀσέβειαν]ανομιαν I = rell | ἐξολεθρεύσει]εξολοθρ. $V^{W}RM^{PM}TAnt.^{MiM}$ = F^{b} …; εξολοθρευει V^{EVMi} | ἀπό]προ I

9,7 μνήσθητι μὴ ἐπιλάθῃ ὅσα παρώξυνας κύριον τὸν θεόν σου ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήλθετε ἐξ Αἰγύπτου ἕως ἤλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἀπειθοῦντες διετελεῖτε τὰ πρὸς κύριον.

I R (Διβ) H^{c} (Δθ)
μή]pr. και I = Tht … | om. μή R | ἐπιλάθῃ]-θης I = 58 … | κύριον 1°]pr. τον H^{c}; +και H^{c} | ἐξήλθετε]-θες I = 407 | Αἰγύπτου]pr. γης I = rell | ἤλθετε]-θες I = 344^{mg}–346^{c} | om. τά I = G-426

9,8 καὶ ἐν Χωρὴβ παρωξύνατε κύριον, καὶ ἐθυμώθη κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξολεθρεῦσαι ὑμᾶς.

I R (Διβ) H^{c} (Δθ)
om. ἐν I | κύριον]pr. τον I = 376′ … | ὑμῖν]υμας I = K … | ἐξολεθρεῦσαι]-ολοθρ. I = F^{b} …

10,12 (αα) Καὶ νῦν, Ἰσραήλ, τί κύριος ὁ θεός σου αἰτεῖται παρὰ σοῦ
(αβ) ἀλλ' ἢ φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεόν σου, πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ,
(αγ) καὶ ἀγαπᾶν αὐτόν,
(bα) καὶ λατρεύειν κυρίῳ τῷ θεῷ σου
(bβ) ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου.

I bα: R (Αμθ) $Ant.^{MiM}$ (Ιγ); ααβ: V (Αδ) M (Αλθ) L^{c} (Ας) T (Αξα) A^{V} (ιβ); αα: A^{A} (ιβ) II ab: $Ant.^{MiA}$ (Ια)
ὁ θεός σου]om. M^{ML} = Aeth; om. ὁ θεός $Ant.^{Mi}$ (I) = 72; om. σου $VRM^{P}L^{c}TA^{V}$ = 19 … | αἰτεῖται]απαιτει I II | παρά]περι $A^{A}Ant.^{A}$ | φο-

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

βεῖσθαι]φοβει συ M^M | κύριον τὸν θεόν σου]αυτον I (sine A^A) II = 72 … | πορεύεσθαι]pr. και I (sine A^A) II = B … | om. σου 3° II

10,13 bα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον.
I V (Eη) M^{PM} (Eιη) H^a (Eη) T (Eιϑ)
om. ὅσα I | ἐντέλλομαί/σοι]tr. I = Or | om. σήμερον I = ^{Lat}Anast Hil

10,17 (a) ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, οὗτος θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων, ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ ἰσχυρὸς καὶ ὁ φοβερός,
(b) ὅστις οὐ θαυμάζει πρόσωπον οὐδὲ μὴ λάβῃ δῶρον.
I a: C (Aα) R (Aοδ) H^b (Aα) II ab: C (Kα) V (Kια) R (Kκδ) M^{PM} (Kι)
om. ὁ γάρ I II | ὑμῶν]ημων $V^V M^{PM}$ = 413; …; σου I = 18* Iust PsClem; +Ισραηλ I | θεός 2°]pr. ο C (I) H^b = V … | κυρίων]+εστιν R (II) = Iust | om. ὁ 5° C (II) R (I, II) M^M = rell | θαυμάζει] -σει V^{WEV} R (II) M^M = 426 | οὐδέ]ουδ ου C (II) M^M = B … | δῶρον]pr. το V^W; δωρα C (II) R (II) = b …; δωρων M^P

10,18 b καὶ ἀγαπᾷ τὸν προσήλυτον δοῦναι αὐτῷ ἄρτον καὶ ἱμάτιον.
I V (Eη) M^{PM} (Eιη) H^a (Eη) T (Eιϑ)
om. καί 1° I = Arm Bo | ἀγαπᾷ]-παν I = A …

10,20 κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ καὶ αὐτῷ λατρεύσεις καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ.
I C (Zα) V (Zα) M^{PM} (Zα) T (Zα) II Ant.^{MiA} (Iα)
αὐτῷ]αυτον Ant.^{Mi}; +μονω $V^{EMi}M^M$T = A …; +μονον V^V (vid) | λατρεύσεις]-σης V^{EV}T = 44* … | τῷ]pr. επι II VM^{PM}T = A … | om. ὀμῇ $V^V M^{PM}$ = 392 509

10,21 a αὐτὸς καύχημά σου καὶ αὐτὸς θεός σου.
I C (Zα) V (Zα) M^{PM} (Zα) T (Zα) II Ant.^{MiA} (Iα)
αὐτός 1°]ουτος I = B …; pr. οτι M^M = 509 … | αὐτός 2°]ουτος I = B … | θεός]ζωη V^{EV}

11,16 (αα) καὶ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς
(αβ) (16) πρόσεχε σεαυτῷ,
(αγ) μὴ πλατυνθῇ ἡ καρδία σου,
(b) καὶ παραβῆτε καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς.
I ab: K (Eγ); a: V^{WV} (Eιβ) M^{PM} (Eκ) T (Eκα); ααβ: H^a (Eιβ)
om. καί 1° $V^{WV}M^{PM}H^a$T: init. | ἐμπλησθείς]πιων I | πλατυνθῇ] πλανηθη $V^{WV}M^M$T = 407′ Bo

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

11,17 abcα (a) καὶ θυμωθεὶς ὀργισθῇ κύριος ἐφ' ὑμῖν καὶ συσχῇ τὸν οὐρανόν,
(b) καὶ οὐκ ἔσται ὑετός, καὶ ἡ γῆ οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς,
(cα) καὶ ἀπολεῖσθε ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς.
I K (Eγ)
ὀργισθῇ]οργη I = B ... | om. τῆς ἀγαθῆς I = 16

11,18 καὶ ἐμβαλεῖτε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν· καὶ ἀφάψετε αὐτὰ εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς ὑμῶν, καὶ ἔσται ἀσάλευτα πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῶν.
I C (Θα) V (Θγ) R (Θζ) M^{PM} (Θδ)
om. καί 1° I: init. | ἐμβαλεῖτε]θησετε $CV^{W}RM^{M}$ = d ...; θησεται $V^{EV}M^{P}$ = 44 | εἰς τὴν καρδίαν]επι τας καρδιας CV; εν ταις καρδιαις RM^{PM} | ὑμῶν 2°]ημων V^{V} = 56 | ἀφάψετε]εφαψετε V^{V} = 16 ...; εφαψατε $CV^{WE}RM^{PM}$ | ἀσάλευτα]-τον CVM^{PM} = A ... | om. ὑμῶν 4° V^{Mi}

11,19 καὶ διδάξετε τὰ τέκνα ὑμῶν λαλεῖν αὐτὰ καθημένους ἐν οἴκῳ καὶ πορευομένους ἐν ὁδῷ καὶ κοιταζομένους καὶ διανισταμένους.
I C (Θα) V (Θγ) R (Θζ) M^{PM} (Θδ)
διδάξετε]-ξατε $CVRM^{P}$ = C ...; -ξαται M^{M} = V ... | τά] pr. αυτα I = ^{Lat}Hi ... | αὐτά]εν αυτοις CVM^{PM} = B ...; αυτοις R = Spec | καθημένους]-νοις $V^{EV}M^{M}$ | πορευομένους]-νοις M^{M}; -νος V^{V} = 321* | om. καί 3° R = 509 | κοιταζομένους]καθευδοντας I | διανισταμένους]ανιστ. R = b ...

11,20 καὶ γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν.
I C (Θα) V (Θγ) R (Θζ) M^{PM} (Θδ)
γράψετε]-ψεις I = b | τὰς φλιάς]των φλιων CV = b; φλιων RM^{PM} | τῶν οἰκιῶν]του οικου $CV^{WE}RM^{PM}$ = b; αυτου οικου V^{V} | ὑμῶν 1°]σου I = b

11,21 a ἵνα πολυημερεύσητε καὶ αἱ ἡμέραι τῶν υἱῶν ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς.
I C (Θα) V (Θγ) R (Θζ) M^{PM} (Θδ)
πολυημερεύσητε]πληθυνθωσιν αι ημεραι υμων I = b ... | om. αἱ R = 82 ... | υἱῶν]ετων RM^{PM}

11,26 'Ιδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον εὐλογίαν καὶ κατάραν.
I R (Aβ) M^{ML} (Aβ) L^{a} (Aβ) T (Aβ)
'Ιδού]pr. ειπεν Μωυσης προς τον λαον I: init. | ὑμῶν]ημων R | σήμερον/εὐλογίαν] tr. I | εὐλογίαν]-γιας I = rell | κατάραν]-ρας I = rell

11,27 a τὴν εὐλογίαν, ἐὰν ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.
I R (Aβ) M^{ML} (Aβ) L^{a} (Aβ) T (Aβ)

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

τὴν εὐλογίαν]τας ευλογιας I = F ... | om. τὰς ἐντολάς M^{L} = C | ὑμῶν]ημων RM^{ML} = 72 ...

11,28 a καὶ τὴν κατάραν, ἐὰν μὴ ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.
I R (Αβ) M^{ML} (Αβ) L^{a} (Αβ) T (Αβ)
τὴν κατάραν]τας καταρας I = rell | om. τὰς ἐντολάς T = 16 318 | ὑμῶν]ημων $M^{ML}L^{a}$ = 16 ...

12,8 οὐ ποιήσετε πάντα, ἃ ἡμεῖς ποιοῦμεν ὧδε σήμερον, ἕκαστος τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον αὐτοῦ.
I R (Θγ)
ἡμεῖς ποιοῦμεν]υμεις ποιειτε I = rell | ἀρεστόν]αρεσκον I

12,13 πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ ἀνενέγκῃς τὰ ὁλοκαυτώματά σου ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ ἂν ἴδῃς.
I C (Εγ)
μὴ ἀνενέγκῃς]του μη ανενεγκαι I | τὰ ὁλοκαυτώματα]το ολοκαυτωμα I = 85 28 | ἄν]εαν I = rell

12,14 a ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν σου.
I C (Εγ)
om. ἤ I = 82 ... | ἄν]εαν I = 82 ... | φυλῶν]πολεων I = rell | om. σου 2° I = 72

12,19 πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ ἐγκαταλίπῃς τὸν Λευίτην πάντα τὸν χρόνον, ὅσον ἂν ζῇς ἐπὶ τῆς γῆς.
I V (Αλβ) M^{PM} (Αξβ) H^{a} (Αλ) T (Απδ)
ἐγκαταλίπῃς]-λειπης $V^{WE}M^{P}H^{a}$ = A ... | ἄν]εαν I = B ... | ζῇς]ζηση $M^{M}T$ = 407; ζησει M^{P} = V

13,3 (4) bcα (b) ὅτι πειράζει κύριος ὁ θεὸς ὑμᾶς εἰδέναι εἰ ἀγαπᾶτε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν
(cα) ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν.
I bcα: R (Πζ) II b: V (Πλε) R (Πνβ) M^{P} (Πν)
om. ὅτι I II: init. | πειράζει]-ζη V^{V} = 376 ... | κύριον] pr. τον $V^{V}R$ (II) = 422 | om. ὑμῶν 1° V^{V} = 18 ...

13,5 (6) d καὶ ἀφανιεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.
I V (Σιζ) M^{P} (Σκζ) $Ant.^{MiM}$ (Πλς)
om. καί I = Bo | ἀφανιεῖς]αφανιειτε V^{EV} = rell; αφανισατε $Ant.^{MiM}$ | ἐξ]αφ $V^{EV}M^{P}$ = $Aeth^{M}$ Arab | ὑμῶν]ημων $Ant.^{Ge}$

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

13,8 (9) οὐ συνθελήσεις αὐτῷ καὶ οὐκ εἰσακούσῃ αὐτοῦ, καὶ οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ, οὐκ ἐπιποθήσεις ἐπ' αὐτῷ οὐδὲ μὴ σκεπάσῃς αὐτόν.

I V (Αιβ) R (Πκς) M^{PM} (Αμδ) H^{a} (Αια) T (Αξς)

συνθελήσεις]-σει V^{W} = 458; -σῃ R | αὐτῷ 1°] τω ασεβει I | om. καί 1° $V^{EV}RM^{PM}H^{a}T$ | εἰσακούσῃ]-σεις $V^{V^{c}}$ = 413 … | αὐτοῦ] pr. της φωνης I | ἐπιποθήσεις]-σῃς $VM^{PM}T$ | ἐπ' αὐτῷ 2°] om. ἐπ' $V^{E}H^{a}$ = 376 …; αυτον $V^{W}RM^{PM}T$ | om. οὐδέ – fin. M^{P}: αὐτόν (loco αὐτῷ 3°) ⌒ αὐτόν fin. = $Aeth^{-FG}$ | σκεπάσῃς]-σεις RH^{a} = z^{-33} … | αὐτόν]αυτω V^{V*}

13,9 (10) ἀναγγέλλων ἀναγγελεῖς περὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ χεῖρές σου ἔσονται ἐπ' αὐτῷ ἐν πρώτοις ἀποκτεῖναι αὐτόν, καὶ αἱ χεῖρες παντὸς τοῦ λαοῦ ἐπ' ἐσχάτῳ.

I V (Αιβ) R (Πκς) M^{PM} (Αμδ) H^{a} (Αια) T (Αξς)

om. καί 1° $V^{WEV}RH^{a}T$ = B … | αὐτῷ]αυτον I = B … | πρώτοις]πρωτω V^{V} | παντός]παντων V^{W} | λαοῦ]+σου $VH^{a}T$ = 71' ^{Lat}Tert | ἐσχάτῳ]-του $V^{E}M^{P}H^{a}T$ = M 527; -των $V^{WV}RM^{M}$ = rell

13,12 (13) Ἐὰν δὲ ἀκούσῃς ἐν μιᾷ τῶν πόλεων, ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι κατοικεῖν σε ἐκεῖ, λεγόντων.

I R (Αμς)

om. δέ I: init. | om. σου I = 27 551 610 | om. σε I = A … | om. ἐκεῖ I = $Aeth^{M}$

13,13 (14) Ἐξήλθοσαν ἄνδρες παράνομοι ἐξ ὑμῶν καὶ ἀπέστησαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν πόλιν αὐτῶν λέγοντες Πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις, οὓς οὐκ ᾔδειτε.

I R (Αμς)

Ἐξήλθοσαν]-θον I = rell | ὑμῶν]ημων I = rell | οὓς]οις I = rell | ᾔδειτε]ειδητε I

13,14 (15) καὶ ἐτάσεις καὶ ἐρωτήσεις καὶ ἐξερευνήσεις σφόδρα, καὶ ἰδοὺ ἀληθὴς σαφῶς ὁ λόγος, γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν ὑμῖν.

I R (Αμς)

ἀληθής]-θες I = 407

13,15 (16) ἀναιρῶν ἀνελεῖς πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἐν φόνῳ μαχαίρας, ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτὴν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ.

I R (Αμς)

ἀναιρῶν]ανελων I = A … | om. ἐν 2° I | om. ἀναθέματι I = 58 …

13,16 (17) ab καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς συνάξεις εἰς τὰς διόδους αὐτῆς καὶ ἐμπρήσεις τὴν πόλιν ἐν πυρὶ καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς πανδημεὶ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

I R (Αμς)
αὐτῆς]+πανδημει I | πόλιν]+εκεινην I | om. ἐν πυρί I

13,17 (18) a οὐ προσκολληθήσεται ἐν τῇ χειρί σου οὐδὲν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος.
I V (Αν) M (Αλε) H^a (Αμζ) T (Ανζ)
οὐ προσκολληθήσεται]ουχ ευρεθησεται I

14,1 b οὐ φοιβήσετε, οὐκ ἐπιθήσετε φαλάκρωμα ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἐπὶ νεκρῷ.
I M^{PM} (Ωα)
οὐ]+μη M^M | φοιβήσετε]ποιησιτε M^M | οὐκ] pr. και I = O ... | ἐπιθήσετε]-σεται I = A ... | τῶν ὀφθαλμῶν]τον οφθαλμον M^M | ὑμῶν]ημων M^M | νεκρῷ]νεκρον M^M

15,7 bβ οὐδὲ μὴ συσφίγξῃς τὴν χεῖρά σου ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ σου τοῦ ἐπιδεομένου.
I V (Εη) M^{PM} (Ειη) H^a (Εη) T (Ειϑ)
οὐδὲ μή]ουκ I | συσφίγξῃς]αποστρεψης V^{EV}T; αποστρεψεις $V^{WMi}M^{PM}$ H^a | om. σου 2° $V^{WMi}H^a$ = C ... | om. τοῦ ἐπιδεομένου I = Aeth

15,9 (a) πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ γένηται ῥῆμα κρυπτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ἀνόμημα,
(b) λέγων Ἐγγίζει τὸ ἔτος τὸ ἕβδομον, ἔτος τῆς ἀφέσεως, καὶ πονηρεύσηται ὁ ὀφθαλμός σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ ἐπιδεομένῳ, καὶ οὐ δώσεις αὐτῷ,
(c) καὶ βοήσεται κατὰ σοῦ πρὸς κύριον, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία μεγάλη.
I a–c: R (Δμδ) H^a (Δλα) $Ant.^{Mi}$ (IIκς) II a: R (Νς)
σεαυτῷ]+και φυλαξον την ψυχην σου σφοδρα II: ex 4,9 | ἐν τῇ καρδίᾳ σου/ἀνόμημα] tr. II H^a = Arm | λέγων]λεγον $Ant.^{Mi}$ = 52 ... | om. ἔτος 2° I = V ... | πονηρεύσηται]-σεται $H^a Ant.^{Mi}$ = V ...; -ρευεται R (I) = 376 | ἐπιδεομένῳ]δεομ. R (I) = 58* | δώσεις]δως R (I) $Ant.^{Mi}$ = rell

15,10 aβ–cα (aβ) καὶ δάνειον δανιεῖς αὐτῷ ὅσον ἂν ἐπιδέηται,
(bα) καὶ οὐ λυπηθήσῃ τῇ καρδίᾳ σου διδόντος σου αὐτῷ·
(bβ) ὅτι διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο
(bγ) εὐλογήσει σε κύριος
(cα) ὁ θεός σου ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις σου.
I aβ–cα: R (Δμγ); aβbαβcα: $Ant.^{Mi}$ (IIκε); aβbα.γ: V (Δϑ) M^{PM} (Δλ) H^a (Δϑ) T (Δμβ)
om. καί 1° I: init. | δανιεῖς]δανειεις V^WRT$Ant.^{Mi}$ | αὐτῷ 1°] τω (το V^WT) πλησιον σου I | ὅσον]οσου $Ant.^{Mi}$ | om. ἄν I = 85 537 | ἐπιδέη-

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

ται]-δεεται V^{WV}RH^{a}Ant.^{Mi} = 630^{c}; -δεειται T | διδόντος σου] om. R; διδουντος σου H^{a}T | αὐτῷ 2°] αυτο R = 125 | εὐλογήσει] pr. και V M^{PM}H^{a}T

15,11 οὐ γὰρ μὴ ἐκλίπῃ ἐνδεὴς ἀπὸ τῆς γῆς· διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο λέγων Ἀνοίγων ἀνοίξεις τὰς χεῖράς σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ πένητι καὶ τῷ ἐπιδεομένῳ τῷ ἐπὶ τῆς γῆς σου.
I V^{W} (Αιααpd.) R (Αε) M (Αε) H^{c} (Αγ) L^{a} (Αϛ) T (Αε) II V (Εη) M^{PM} (Ειη) H^{a} (Εη) T (Ειϑ) Ant.^{MiA} (Ικζ)
om. γάρ I II = Spec | ἐκλίπῃ]-λειπη V (II) M^{M} (II) H^{c}T (I) = A ...; -λειπει M^{P} (I) = 72 ...; -λιπει H^{a}Ant.^{Ge}; -λειψη V^{W} (I) RL^{a} | σοι/ἐντέλλομαι] tr. I = O ... | om. ποιεῖν I (sine M^{P}) Ant.^{Mi} = A ... | τὰς χεῖρας]την χειρα V^{W} (I) RL^{a}Ant.^{A} = G ... | om. ἐπιδεομένῳ T (I) | om. τῷ 4° V^{W} (I) V (II) M^{PL} (I) M^{PM} (II) H^{a}H^{c}L^{a}T (I, II) = 16 ... | om. ἐπὶ τῆς γῆς V (II) M^{P} (I) M^{PM} (II) H^{a}T (II) = Bo^{A}

16,16c οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου κενός.
I C (Υα) V (Αλβ) R (Υιϑ) M^{PM} (Αξβ) H^{a} (Αλ) T (Απδ)

16,17 (a) ἕκαστος κατὰ δύναμιν τῶν χειρῶν ὑμῶν
(bα) κατὰ τὴν εὐλογίαν κυρίου
(bβ) τοῦ θεοῦ σου, ἣν ἔδωκέν σοι.
I ab: V (Αλβ) R (Υιϑ) M^{PM} (Αξβ) H^{a} (Αλ) T (Απδ); abα: C (Υα)
δύναμιν] pr. την I = M ... | ὑμῶν]ημων V^{V} = 646 | κατά 2°] pr. και C = C ...

16,20a δικαίως τὸ δίκαιον διώξῃ.
I Iv (κα) V (Διη) R (Δλε) M^{PM} (Δκγ) H^{a} (Διη) T (Δλε) A^{VA} (ϟβ)
διώξῃ]διωξεις IvV^{EV}RM^{P}H^{a}TA^{VA} = 551 ...; διωξης M^{M}

17,6a ἐπὶ δυσὶν μάρτυσιν ἢ ἐπὶ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθανεῖται ὁ ἀποθνῄσκων.
I Iv (ε) V^{WV} (Αιϑ) M^{PM} (Αμϑ) H^{a} (Αιζ) T (Αοα) L^{c} (Αλϛ) A^{VA} (η)
om. μάρτυσιν 1° IvA^{VA} = 71 ... | om. ἐπί 2° I = F ... | om. μάρτυσιν 2° V^{MV}M^{PM}L^{c}A^{V}T = V ... | ἀποθανεῖται]-νηται V^{V} = 118* 54*

17,12 (a) καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὃς ἂν ποιήσῃ ἐν ὑπερηφανίᾳ τοῦ μὴ ὑπακοῦσαι τοῦ ἱερέως τοῦ παρεστηκότος λειτουργεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἢ τοῦ κριτοῦ, ὃς ἂν ᾖ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις,
(bα) καὶ ἀποθανεῖται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος,
(bβ) καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ Ἰσραήλ.
I ab: R (Αϛ) M^{ML} (Αϛ) H^{c} (Αδ) L^{a} (Αϛapd.) T (Αϛ) II bβ: R (Κιζ) III ab: Ant.^{Mi} (ΙΙγ)
om. καί 1° I III: init. | om. ὁ 1° I III = O ... | ἄνθρωπος 1°] + αν-

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

θρωπον R (I) L^{a}T; +ανθρωπος M^{M} | om. ὅς 1° III = 59 | ἄν 1°] εαν I III = rell | ποιήσῃ]-σει Ant.^{Ge}; εποιησεν L^{a} | ἐν] + τη III; +ημων R (I) H^{c}; +υμων M^{L}T; +υμιν $M^{M}L^{a}$ = 77 ... | ὑπερηφανίᾳ]-νιαν I | ὑπακοῦσαι]εισακουσαι III = 376; ακουσαι I | παρεστηκότος]παρεστωτος I | ἄν 2°] εαν I = V ... | ᾖ]γενηται I III = A ... | om. καί 2° I III = 72 ... | om. καί 3° II: init. | ἐξαρεῖς]εξαιρεις $M^{L}H^{c}$T; εξαρατε II; εξαρειτε M^{M} = F ... | τόν]το II R (I) $M^{M}L^{a}$T = 72 ... | Ἰσραήλ]υμων R (I) $M^{L}H^{c}L^{a}$T = Arab; υμων αυτων II M^{M} = $F^{txt}W^{I}$

17,13 (a) καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας φοβηθήσεται
(b) καὶ οὐκ ἀσεβήσει ἔτι.
I ab: R (Αϛ) M^{ML} (Αϛ) H^{c} (Αδ) L^{a} (Αϛ) T (Αϛ) II a: R (Κιζ)
οὐκ ἀσεβήσει]ου προσθησεται του ασεβησαι I | om. ἔτι I = 59 458 ^{Lat}Spec

18,6 Ἐὰν δὲ παραγένηται ὁ Λευίτης ἐκ μιᾶς τῶν πόλεων ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, οὗ αὐτὸς παροικεῖ, καθότι ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος.
I R (Ξα) M^{PM} (Ξα)
om. δέ I = Cyr | παραγένηται]-γινεται M^{P} = 134 | πάντων]+υμων M^{M} | παροικεῖ]-οικησει M^{PM}; +εκει και ελευσεται I = O ... | om. ἄν R = V 376 Cyr

18,7 λειτουργήσει τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ὥσπερ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ Λευῖται οἱ παρεστηκότες ἐκεῖ ἔναντι κυρίου.
I R (Ξα) M^{PM} (Ξα)
init.] pr. και I = rell

18,8 μερίδα μεμερισμένην φάγεται πλὴν τῆς πράσεως τῆς κατὰ πατριάν.
I R (Ξα) M^{PM} (Ξα)
φάγεται]φαγετε R = 128; φαγονται M^{PM} = V | πράσεως]+αυτου I = V ...

18,10 οὐχ εὑρεθήσεται ἐν σοὶ περικαθαίρων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἢ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐν πυρί, μαντευόμενος μαντείαν, κληδονιζόμενος καὶ οἰωνιζόμενος, φαρμακός.
I H^{c} (Ελβ) T (Εν)
οὐχ]ουκ I = B* ... | εὑρεθήσεται]ερηθησεται I | περικαθαίρων]-ρον I | om. τόν I | ἤ]και I = B Cyr | θυγατέρα]-ραν I | om. μαντείαν I | om. κληδονιζόμενος I = Anast

18,11 ἐπᾴδων ἐπαοιδήν, ἐγγαστρίμυθος καὶ τερατοσκόπος καὶ ἐπερωτῶν τοὺς νεκρούς.
I H^{c} (Ελβ) T (Εν)

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

ἐπᾴδων]επαιδων I = M; tr. post ἐπαοιδήν I = ^{Lat}cod 100 | ἐπαοιδήν] επαοιδης H^c; επαοιδος T; +επαοιδειν T; +επαοιδεν H^c | ἐγγαστρίμυθος]εγκ. H^c | om. καί 1° I

18,12 a ἔστιν γὰρ βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πᾶς ποιῶν ταῦτα.
I H^c (Ελβ) T (Εν)

18,21 ἐὰν δὲ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου Πῶς γνωσόμεθα τὸ ῥῆμα, ὃ οὐκ ἐλάλησεν κύριος;
I K (Δζ)
om. δέ I: init. | γνωσόμεθα]γνωσωμαι I

18,22 ὅσα ἂν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου, καὶ μὴ γένηται τὸ ῥῆμα καὶ μὴ συμβῇ, τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ οὐκ ἐλάλησεν κύριος· ἐν ἀσεβείᾳ ἐλάλησεν ὁ προφήτης ἐκεῖνος, οὐκ ἀφέξεσθε ἀπ' αὐτοῦ.
I K (Δζ)
ἄν]εαν I = K … | καὶ μὴ γένηται τὸ ῥῆμα/καὶ μὴ συμβῇ] tr. I | om. ὅ I = F …

19,4 aab (aα) τοῦτο δὲ ἔσται τὸ πρόσταγμα τοῦ φονευτοῦ,
(b) ὃς ἂν πατάξῃ τὸν πλησίον ἀκουσίως καὶ οὗτος οὐ μισῶν αὐτὸν πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης.
I R (Φγ) M^{PM} (Φγ)
om. δέ I = V Arm Bo | πλησίον]+αυτου M^P = rell | ἀκουσίως]εκ. M^M | οὗτος]ουτως M^P = M … | ἐχθές]χθες I = B^c …

19,5 καὶ ὃς ἂν εἰσέλθῃ μετὰ τοῦ πλησίον εἰς τὸν δρυμὸν συναγαγεῖν ξύλα, καὶ ἐκκρουσθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τῇ ἀξίνῃ κόπτοντος τὸ ξύλον, καὶ ἐκπεσὸν τὸ σιδήριον ἀπὸ τοῦ ξύλου τύχῃ τοῦ πλησίον, καὶ ἀποθάνῃ, οὗτος καταφεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων καὶ ζήσεται.
I R (Φγ) M^{PM} (Φγ)
πλησίον 1°]+αυτου I = rell | δρυμόν]+του I | συναγαγεῖν]εκκοψαι I = d … | ἐκκρουσθῇ]εκρ. M^P = 82* … | κόπτοντος] pr. η I; +αυτου I | τὸ ξύλον]τα ξυλα M^M = 413 531′ | ἐκπεσόν]-σων M^M | σιδήριον]σιδηρον RM^P = V | τοῦ 2°] τον M^M | πλησίον 2°]+αυτου I = O … | τούτων]του καταφευκτηριου I

19,6 c καὶ τούτῳ οὐκ ἔστιν κρίσις θανάτου, ὅτι οὐ μισῶν ἦν αὐτὸν πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης.
I R (Φγ) M^{PM} (Φγ)
τούτῳ]τουτο M^{PM} = V … | om. ἦν RM^M = 610* … | αὐτόν]τον πλησιον αυτου I | ἐχθές]χθες I = B^c … | om. πρὸ τῆς 2° M^M = 72 75

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

19,11aba ʼΕὰν δὲ γένηται ἄνθρωπος μισῶν τὸν πλησίον καὶ ἐνεδρεύσῃ αὐτὸν καὶ ἐπαναστῇ ἐπʼ αὐτὸν καὶ πατάξῃ αὐτοῦ ψυχήν, καὶ ἀποθάνῃ.
I H^{c} (Ει) T (Ει) II K (Φε) R (Φγ) M^{PM} (Φγ)
om. δέ I K = V* ^{Lat}Luc | πλησίον]+αυτου KM^{M} = rell | ἐνεδρεύσῃ] -σει M^{PM} = M … | om. καί 2° – αὐτόν 2° K: καί 2° ⌒ 3° = C … | αὐτοῦ/ψυχήν] tr. K | ψυχήν] pr. την I = V … | ἀποθάνῃ]+θανατω θανατουσθω I

19,13 (a) οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπʼ αὐτῷ,
(bα) καὶ καθαριεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ ʼΙσραήλ,
(bβ) καὶ εὖ σοι ἔσται.
I a: H^{c} (Ει) T (Ει) II ab: K (Φε); abα: R (Φγ) M^{PM} (Φγ)
αὐτῷ]αυτον KM^{M} = 44 …; αυτο M^{P} | καθαριεῖς]-ριει M^{M} = 527 | om. ἐξ ʼΙσραήλ II

19,14a Οὐ μετακινήσεις ὅρια τοῦ πλησίον, ἃ ἔστησαν οἱ πατέρες σου.
I K (Οβ) V (Ογ) R (Οϛ) L^{c} (Οιβ)
πλησίον]+σου I = rell

19,15 (a) Οὐκ ἔμμενεῖ μάρτυς εἷς κατὰ ἀνθρώπου κατὰ πᾶσαν ἀδικίαν καὶ κατὰ πᾶν ἁμάρτημα καὶ κατὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν, ἣν ἂν ἁμάρτῃ·
(b) ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ ἐπὶ στόματος τριῶν μαρτύρων σταθήσεται πᾶν ῥῆμα.
I b.a: R (Αξα); a: Iv (ε) V^{WV} (Αιϑ) M^{PM} (Αμϑ) H^{a} (Αιζ) T (Αοα) A^{VA} (η) Ant.^{MiA} (Ικα)
tr. b.a R | Οὐκ]ουχ H^{a} | ἐμμενεῖ]-μένει V^{W}R; -μενηται Iv; -μενειται A^{VA} | εἷς]+μαρτυρησαι I = 82 | ἀνθρώπου]-πον A^{V} = 630^{c} | πᾶσαν ἀδικίαν]πασης αιτιας $IvV^{WV}M^{PM}H^{a}T$; πασαν αιτιαν Ant.^{Ge}; πασας αιτιας A^{VA}Ant.^{Mi}; πασαν αμαρτιαν R = 344^{mg} ^{Lat}cod 100 | om. κατά 2° M^{PM}T | om. καί 2° – ἁμάρτῃ I = 72 19ʼ | om. στόματος 1° R = Tht | δύο]δυσιν R | om. μαρτύρων 1° R = d^{-106} … | καὶ ἐπὶ στόματος]η R = 72 … | τριῶν μαρτύρων]τρισιν μαρτυσιν R

19,16 ἐὰν δὲ καταστῇ μάρτυς ἄδικος κατὰ ἀνθρώπου καταλέγων αὐτοῦ ἀσέβειαν.
I V (Ψα) M^{PM} (Ψδ) A^{VA} (ϑ)
om. δέ I = 414 ^{Lat}Ps Ambr | ἀνθρώπου] pr. του V^{EV}

19,17 καὶ στήσονται οἱ δύο ἄνθρωποι, οἷς ἐστιν αὐτοῖς ἡ ἀντιλογία, ἔναντι κυρίου καὶ ἔναντι τῶν ἱερέων καὶ ἔναντι τῶν κριτῶν, οἳ ἂν ὦσιν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις.
I V (Ψα) M^{PM} (Ψδ) A^{A} (Ψϑ)
om. οἱ 1° I = 407 | αὐτοῖς] pr. εν I | om. ἡ $V^{EV}A^{A}$ = 422 75 55

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

19,18 καὶ ἐξετάσωσιν οἱ κριταὶ ἀκριβῶς, καὶ ἰδοὺ μάρτυς ἄδικος ἐμαρτύρησεν ἄδικα, ἀντέστη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.
I V (Ψα) M^{PM} (Ψδ) A^{VA} (ϑ)
om. καί 1° A^{VA} = Bo | ἐξετάσωσιν]-σουσιν $V^{V}M^{M}$ = oI … | om. ἀκριβῶς A^{A} = d^{-106} | om. καὶ ἰδού A^{V} | ἀντέστη] pr. α M^{M}

19,19 (a) καὶ ποιήσετε αὐτῷ ὃν τρόπον ἐπονηρεύσατο ποιῆσαι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ,
(b) καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.
I b: K (Σς) V (Σζ) M^{P} (Σκα) II ab: V (Ψα) M^{PM} (Ψδ); a: A^{VA} (ϑ)
ποιήσετε]-ται V^{V^c} (II) M^{M} (II) A^{VA} = A … | om. καί 2° I = 72 W^{I} Arm | ἐξαρεῖς]-αρειτε V^{EV} (II) M^{M} (II) = rell; -ερειτε M^{P}; -αρατε I = Cor I 5,13 | τὸν πονηρόν]το π. V^{V} (II) = 381 …; τω πονηρω M^{M} (II)

19,20 (a) καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται
(b) καὶ οὐ προσθήσουσιν ἔτι ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν.
I ab: K (Σς); a: V (Σζ) M^{P} (Σκα) II a: V (Ψα) M^{PM} (Ψδ)
ἐπίλοιποι]-λιποι V^{EV} (I) V^{E} (II); -λυποι M^{M}

20,5 καὶ λαλήσουσιν οἱ γραμματεῖς πρὸς τὸν λαὸν λέγοντες Τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ οἰκοδομήσας οἰκίαν καινὴν καὶ οὐκ ἐνεκαίνισεν αὐτήν; πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἄνθρωπος ἕτερος ἐγκαινιεῖ αὐτήν.
I K (Πιε)
om. καί 1° I: init. | om. ὁ 1° I = M^{c} … | εἰς τὴν οἰκίαν]επι τον οικον I

20,6 καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ οὐκ εὐφράνθη ἐξ αὐτοῦ; πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἄνθρωπος ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐξ αὐτοῦ.
I K (Πιε)
om. ὁ I = 29 …

20,7 καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος, ὅστις μεμνήστευται γυναῖκα καὶ οὐκ ἔλαβεν αὐτήν; πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἄνθρωπος ἕτερος λήμψεται αὐτήν.
I K (Πιε)
om. ὁ I = F … | τὴν οἰκίαν]τον οικον I | λήμψεται]ληψ. I = F^{b} …

20,8 καὶ προσθήσουσιν οἱ γραμματεῖς λαλῆσαι πρὸς τὸν λαὸν καὶ ἐροῦσιν Τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ; πορευέσθω καὶ

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἵνα μὴ δειλιάνῃ τὴν καρδίαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ὥσπερ ἡ αὐτοῦ.
I K (Πιε)
om. ὁ I = A ... | τῇ] pr. εν I | ἡ]την I = V ...

20,10 Ἐὰν δὲ προσέλθῃς πρὸς πόλιν ἐκπολεμῆσαι αὐτήν, καὶ ἐκκαλέσῃ αὐτοὺς μετ' εἰρήνης.
I K (Πιε) R (Πια) II R (Φια) M^{PM} (Φϑ)
om. δέ I II = 77* | προσέλθῃς]-ϑη K = 319; εισελϑης R (I) M^{PM} = 46 ... | πρός]εις R (I) M^{M} = 319 | προσέλθῃς/πρὸς πόλιν ἐκπολεμῆσαι αὐτήν] tr. (M^{M} εις loco προς; M^{PM} εισελϑης) M^{PM} | ἐκκαλέσῃ]-σει R (II) M^{M} = 58 ...; -σης R (I) = F ...

20,11 ἐὰν μὲν εἰρηνικὰ ἀποκριθῶσίν σοι καὶ ἀνοίξωσίν σοι, ἔσται πᾶς ὁ λαὸς οἱ εὑρεθέντες ἐν αὐτῇ ἔσονταί σοι φορολόγητοι καὶ ὑπήκοοί σου.
I K (Πιε) R (Πια) II R (Φια) M^{PM} (Φϑ)
ἐάν] pr. και R (I) = 552^{txt} 125 Aeth; pr. και εσται K = A^{c} ... | om. καί – σοι 2° II: σοι 1° ⌒ 2° | αὐτῇ]τη πολει I II = rell | ὑπήκοοι]υπεικοντες R (I) | σου]σοι I = rell; om. II = 426 75 ^{Lat}Aug

20,12 ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσωσίν σοι καὶ ποιήσωσιν πρὸς σὲ πόλεμον, περικαθιεῖς αὐτήν.
I K (Πιε) R (Πια)
σοι]σου R = V 551 | παρακαθιεῖς]-καθιση R; -καϑης K; pr. και K = C' ...

20,13 καὶ παραδώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ πατάξεις πᾶν ἀρσενικὸν αὐτῆς ἐν φόνῳ μαχαίρας.
I K (Πιε) R (Πια)
παραδώσει]-ση K | om. ὁ θεός σου K | πατάξεις]-ξης K = 618 ... | αὐτῆς]αυτου R = 799

20,14 ab (aα) πλὴν τῶν γυναικῶν
(aβ) καὶ τῆς ἀποσκευῆς
(b) καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ πάντα, ὅσα ἂν ὑπάρχῃ ἐν τῇ πόλει, καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν προνομεύσεις σεαυτῷ.
I ab: R (Πια); aα: K (Πιε)
τῆς ἀποσκευῆς]την αποσκευην R | σεαυτῷ]εαυτω R = cI ...

20,19 (a) Ἐὰν δὲ περικαθίσῃς περὶ πόλιν ἡμέρας πλείους ἐκπολεμῆσαι αὐτὴν εἰς κατάλημψιν αὐτῆς,
(b) οὐκ ἐξολεθρεύσεις τὰ δένδρα αὐτῆς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὰ σίδηρον,
(c) ἀλλὰ ἀπ' αὐτοῦ φάγῃ, αὐτὸ δὲ οὐκ ἐκκόψεις.

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

(d) μὴ ἄνθρωπος τὸ ξύλον τὸ ἐν τῷ ἀγρῷ εἰσελθεῖν ἀπὸ προσώπου σου εἰς τὸν χάρακα;
I a–d: K (Πιε); a–c: R (Πια)
om. δέ K = 630 | περικαθίσῃς]-ση K; καθισης R | περί]προς K | κατάλημψιν]-λημψ. I = F^b ... | ἐξολεθρεύσεις]-ολοθρευσεις (-σης K) I = F^b ... | ἐπ']επι K | ἀλλά]αλλ I = M ... | αὐτοῦ]αυτων R = 72 ... | αὐτό] αυτα R = 72 ... | ἐκκόψεις]-ψης K; εξολοθρευσεις R | ἄνθρωπος]αφης K | om. τῷ K

20,20 ἀλλὰ ξύλον, ὃ ἐπίστασαι ὅτι οὐ καρπόβρωτόν ἐστιν, τοῦτο ἐξολεθρεύσεις καὶ ἐκκόψεις καὶ οἰκοδομήσεις χαράκωσιν ἐπὶ τὴν πόλιν, ἥτις ποιεῖ πρὸς σὲ τὸν πόλεμον, ἕως ἂν παραδοθῇ.
I K (Πιε)
ἀλλά]αλλ η I | ἐξολεθρεύσεις]εξολοθρευσης I = rell | ἐκκόψεις]-ψης I | οἰκοδομήσεις]-σης I | ποιεῖ]ποιησει I = V ... | om. τόν I = 848 ...

21,18 Ἐὰν δέ τινι ᾖ υἱὸς ἀπειθὴς καὶ ἐρεθιστὴς οὐχ ὑπακούων φωνὴν πατρὸς καὶ φωνὴν μητρὸς καὶ παιδεύσωσιν αὐτὸν καὶ μὴ εἰσακούῃ αὐτῶν.
I V (Πκγ) M^P (Πμβ)
om. δέ I = F 376 | τινι/ᾖ] tr. I = 82 Arm Syh | ἐρεθίστης]ερεθισθεις V^V; εριθισθεις V^E | οὐχ]ουκ V^VM^P = B* ... | om. φωνήν 1° – καί 2° V^{WMi}: φωνήν 1° ⌒ 2° | φωνήν 1°]φωνης M^P = 72 ... | πατρός]+αυτου $V^{EV}M^P$ = K ... | φωνήν 2°]φωνης V^WM^P = 72 ... | παιδεύσωσιν] -σουσιν $V^{WEV}M^P$ = 72 319

21,19 abα καὶ συλλαβόντες αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἐξάξουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γερουσίαν τῆς πόλεως αὐτοῦ.
I V (Πκγ) M^P (Πμβ)
om. καί 3° I = rell | ἐξάξουσιν]αξουσιν (εξουσιν V^V) I = C ... | τὴν γερουσίαν]της γερουσιας I | αὐτοῦ 3°] αυτων I = rell

21,20 abcα (a) καὶ ἐροῦσιν τοῖς ἀνδράσιν τῆς πόλεως αὐτοῦ
(b) Ὁ υἱὸς ἡμῶν οὗτος ἀπειθεῖ καὶ ἐρεθίζει,
(cα) οὐχ ὑπακούει τῆς φωνῆς ἡμῶν.
I a–cα: V^{WEV} (Πκγ) M^P (Πμβ); bcα: V^{Mi} (Πκγ)
αὐτοῦ]αυτων $V^{WEV}M^P$ = rell | Ὁ] pr. λεγοντες I = F^a ... | ἀπειθεῖ] απειθης (-θεις M^P) εστιν I | οὐχ] pr. και I = 72 ...; ουκ I = A ... | ὑπακούει]ακουει I = A

21,21 a καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται.
I V (Πκγ) M^P (Πμβ)
αὐτοῦ]αυτων V^W = 616* ...

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

21,22 Ἐὰν δὲ γένηται ἔν τινι ἁμαρτία κρίμα θανάτου, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ κρεμάσητε αὐτὸν ἐπὶ ξύλου.
I K (Αλα)
om. δέ I = V | κρεμάσητε]-σωσιν I | ξύλου] pr. του I = 72 ...

21,23 οὐκ ἐπικοιμηθήσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ ταφῇ θάψετε αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι κεκατηραμένος ὑπὸ θεοῦ πᾶς κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου· καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ.
I K (Αλα)
θάψετε]-ψατε I = 58 ... | αὐτόν]αυτο I = B 16 | κεκατηραμένος] +εστιν I | om. ὑπὸ θεοῦ I | κρεμάμενος] pr. ο I = V ... | οὐ]+μη I = rell | μιανεῖτε]μιαινητε I

22,1 Μὴ ἰδὼν τὸν μόσχον τοῦ ἀδελφοῦ σου ἢ τὸ πρόβατον αὐτοῦ πλανώμενα ἐν τῇ ὁδῷ ὑπερίδῃς αὐτά· ἀποστροφῇ ἀποστρέψεις αὐτὰ τῷ ἀδελφῷ σου.
I K (Αδ) V (Αια) H^{a} (Αι) L^{c} (Αη)
ἰδών]ειδως V^{W} = 799 | om. σου 1° V^{WEV} | om. αὐτοῦ I = n | ἀποστρέψεις]-ψης KV^{V*} = 58 ...

22,2 aba.γc ἐὰν δὲ μὴ ἐγγίζῃ ὁ ἀδελφός σου πρὸς σὲ μηδὲ ἐπίστῃ αὐτόν, συνάξεις αὐτὰ μετὰ σοῦ, ἕως ἂν ζητήσῃ ὁ ἀδελφός σου αὐτά, καὶ ἀποδώσεις αὐτῷ.
I K (Αδ) V (Αια) H^{a} (Αι) L^{c} (Αη)
ὁ ἀδελφός 1°] τω αδελφω V^{Mi} | om. πρὸς σέ I | μηδέ]μη L^{c} = oI ... | αὐτόν]αυτων $KV^{WEV}H^{a}L^{c}$ = 52 76 619 | συνάξεις]-ξης K = 18 | σου 2°]σεαυτου I | ζητήσῃ]-σει V^{V*} | ὁ ἀδελφός σου/αὐτά] tr. I = rell | ἀποδώσεις]-δοσης KV^{W}; -δως $V^{EV}H^{a}L^{c}$ | αὐτῷ]αυτα $V^{EV}H^{a}L^{c}$ = 71 ...

22,4 Οὐκ ὄψῃ τὸν ὄνον τοῦ ἀδελφοῦ σου ἢ τὸν μόσχον αὐτοῦ πεπτωκότας ἐν τῇ ὁδῷ· μὴ ὑπερίδῃς αὐτούς· ἀνιστῶν ἀναστήσεις μετ' αὐτοῦ.
I K (Αδ)
οὐκ]εαν I = 72 ... | om. αὐτοῦ 1° I = 72 | πεπτωκότας]πεπτακοτα I | αὐτούς]αυτα I = rell

22,5 Οὐκ ἔσται σκεύη ἀνδρὸς ἐπὶ γυναικί, οὐδὲ μὴ ἐνδύσηται ἀνὴρ στολὴν γυναικείαν, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σού ἐστιν πᾶς ποιῶν ταῦτα.
I K (Ιγ) V^{WV} (Ις) R (Ιβ) M^{PM} (Ιβ) T (Ιβ)
ἐνδύσηται]-σεται KV^{WV} = 54-458 55 | κυρίῳ ../ἐστιν] tr. $KV^{W}M^{PM}T$ = V ... | om. τῷ θεῷ σου $V^{WV}M^{PM}$ = Ambr Spec | ποιῶν] pr. ο M^{M} = C ...

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

22,6 Ἐὰν δὲ συναντήσῃς νοσσιᾷ ὀρνέων πρὸ προσώπου σου ἐν τῇ ὁδῷ ἢ ἐπὶ παντὶ δένδρει ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, νοσσοῖς ἢ ᾠοῖς, καὶ ἡ μήτηρ θάλπῃ ἐπὶ τῶν νοσσῶν ἢ ἐπὶ τῶν ᾠῶν, οὐ λήμψῃ τὴν μητέρα μετὰ τῶν τέκνων.

I K (Θζ) V (Θιγ) R (Θιε) M^{PM} (Θιγ)

om. δέ I = 458 $Aeth^{-M}$ | συναντήσῃς]-σεις M^{M}; -σῃ K = 129^{c}; +σοι K = 319 | νοσσιᾷ]νοσσιαν (νοσιαν $V^{V}M^{P}$) $V^{VMi}RM^{PM}$ = F^{b2} ... | νοσσιᾷ ὀρνέων]ορνεα K | om. πρὸ προσώπου σου I = Arab | om. ἐν τῇ ὁδῷ K | om. ἤ 1° $V^{EV}M^{PM}$ = 82 ... | ἐπί 1°]εν $V^{W}R$ = 527 18 | δένδρει]-ρω VRM^{PM} = B^{c} ...; -ρου K | om. ἤ 2° – ᾠοῖς VRM^{PM} | νοσσοῖς]νεοσσοις K = F^{c} ...; pr. η K = 58 ... | om. ἡ $V^{W}M^{M}$ | θάλπῃ]-πει $V^{WEV}M^{PM}$ = oI ... | τῶν νοσσῶν]των νεοσσων V^{EV} = F^{b} ...; τοις νεοσσοις $V^{W}RM^{PM}$ = 376; των ωων K = 106 | ᾠῶν]νεοσσιων K | λήμψῃ]ληψη I = F^{b} ... | om. μετὰ τῶν τέκνων K

22,7 ἀποστολῇ ἀποστελεῖς τὴν μητέρα, τὰ δὲ παιδία λήμψῃ σεαυτῷ, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ πολυήμερος ἔσῃ.

I K (Θζ) V^{WV} (Θιγ) R (Θιε) M^{PM} (Θιγ)

om. init. – μητέρα K: μητέρα V. 6 praec. ⌒ V. 7 | ἀποστολῇ]-στελη M^{M} | λήμψῃ]ληψη I = F^{b} ... | σεαυτῷ]εαυτω $V^{WV}RM^{PM}$ | ἔσῃ]ης K = ^{Lat}cod 104

22,11 οὐκ ἐνδύσῃ κίβδηλον, ἔρια καὶ λίνον, ἐν τῷ αὐτῷ.

I K (Ιγ) V^{WV} (Ις) M^{PM} (Ιβ) T (Ιβ)

ἔρια]εριαν M^{M} | om. καί V^{W} | λίνον]λινουν M^{M} = 130 ... | ἐν τῷ αὐτῷ]επι το αυτο $KV^{W}M^{PM}$ = A ...

22,13 abα Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ.

I V (Πια) M^{P} (Πλδ)

om. δέ I = 82 $z^{-630^{c}}$ | συνοικήσῃ]-σει V^{WEV} = 58 ...

22,14 καὶ ἐπιθῇ αὐτῇ προφασιστικοὺς λόγους καὶ κατενέγκῃ αὐτῆς ὄνομα πονηρὸν καὶ λέγῃ Τὴν γυναῖκα ταύτην εἴληφα καὶ προσελθὼν αὐτῇ οὐχ εὕρηκα αὐτῆς παρθένια.

I V (Πια) M^{P} (Πλδ)

ἐπιθῇ]επιθηται V^{EV} = 106 ... | om. αὐτῇ V^{EV} = d^{-106} Arm^{te} | λέγῃ] λεγει $V^{WEV}M^{P}$ | παρθένια]-νεια M^{P}; -νιαν V^{WEV}

22,15 καὶ λαβὼν ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς καὶ ἡ μήτηρ ἐξοίσουσιν τὰ παρθένια τῆς παιδὸς πρὸς τὴν γερουσίαν ἐπὶ τὴν πύλην.

I V (Πια) M^{P} (Πλδ)

παιδός 2°] γυναικος I = n | om. ἐπὶ τὴν πύλην I

22,18 καὶ λήμψονται ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ παιδεύσουσιν αυτόν.

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

I V (Πια) M^P (Πλδ)
om. καί 1° I: init. | λήμψονται]ληψ. I = d t | om. ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης I = d^{-106} | om. ἐκεῖνον I = 58 55 | om. αὐτόν I = 319

22,19 καὶ ζημιώσουσιν αὐτὸν ἕκατον σίκλους καὶ δώσουσιν τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος, ὅτι ἐξήνεγκεν ὄνομα πονηρὸν ἐπὶ παρθένον Ἰσραηλῖτιν· καὶ αὐτοῦ ἔσται γυνή, οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν τὸν ἅπαντα χρόνον.
I V (Πια) M^P (Πλδ)
ἅπαντα]παντα I = oI

22,20 b καὶ μὴ εὑρεθῇ παρθένια τῇ νεάνιδι.
I V (Πια) M^P (Πλδ)
καί]εαν δε I

22,21 abα καὶ ἐξάξουσιν τὴν νεᾶνιν ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὴν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται, ὅτι ἐποίησεν ἀφροσύνην.
I V (Πια) M^P (Πλδ)
om. καί 1° I = 72 ... | ἐξάξουσιν]-οισουσιν I | τὴν νεᾶνιν]αυτην I = d^{-106} Bo | om. αὐτῆς 2° I = b ... | om. ἐν λίθοις I = 848 ...

22,22 a.c (a) Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ἄνθρωπος κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς συνῳκισμένης ἀνδρί, ἀποκτενεῖτε ἀμφοτέρους,
(c) καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ Ἰσραήλ.
I V (Πια) R (Πλη) M^P (Πλδ)
om. δέ I: init. | ἐξαρεῖς]εξαρειται V^V = 53; εξερειτε $V^W M^P$; εξερειται V^ER | τόν]το VR = 58 ...

22,23 Ἐὰν δὲ γένηται παῖς παρθένος μεμνηστευμένη ἀνδρί, καὶ εὑρὼν αὐτὴν ἄνθρωπος ἐν πόλει κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς.
I V (Πια) M^P (Πλδ)
om. δέ I: init. | om. καί $V^{WV} M^P$ = ^{Lat}cod 100 | εὑρών]ευρη V^W | κοιμηθῇ] pr. και V^{WE} = 458 ^{Lat}Hi Arm

22,24 ab ἐξάξετε ἀμφοτέρους ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ λιθοβοληθήσονται ἐν λίθοις καὶ ἀποθανοῦνται· τὴν νεᾶνιν, ὅτι οὐκ ἐβόησεν ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν ἄνθρωπον, ὅτι εταπείνωσεν τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον.
I V (Πια) M^P (Πλδ)
αὐτῶν]εκεινης I = V ... | λιθοβοληθήσονται]-βολησουσιν I = W^I 318 Arm^{te} | ἐν 1°] pr. αμφοτερους I = W^I | τὴν νεᾶνιν]η νεανις I = n ... | ὅτι 1°] διοτι I = Or | τὸν ἄνθρωπον]ο ανθρωπος I = n | ὅτι 2°] διοτι I = Or

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

22,25 ἐὰν δὲ ἐν πεδίῳ εὕρῃ ἄνθρωπος τὴν παῖδα τὴν μεμνηστευμήνην καὶ βιασάμενος κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, ἀποκτενεῖτε τὸν ἄνρθωπον τὸν κοιμώμενον μετ' αὐτῆς μόνον.
I V (Πια) M^{P} (Πλδ)
πεδίῳ] pr. τω I = V ... | πεδίῳ]παιδι $V^{V}M^{P}$ | εὕρῃ/ἄνθρωπος] tr. V^{W} = 125 | τήν 1°] pr. διοτι V^{V}

22,26 καὶ τῇ νεάνιδι οὐ ποιήσετε οὐδέν· οὐκ ἔστιν τῇ νεάνιδι ἁμάρτημα θανάτου, ὅτι ὡς εἴ τις ἐπαναστῇ ἄνθρωπος ἐπὶ τὸν πλησίον καὶ φονεύσῃ αὐτοῦ ψυχήν, οὕτως τὸ πρᾶγμα τοῦτο.
I V (Πια) M^{P} (Πλδ)
τῇ νεάνιδι]την νεανιδα V^{EV} = 376 ... | οὐ]+μη V^{EV} | ποιήσετε]-σεται V^{EV} = A ...; -σητε $V^{Mi}M^{P}$ = 72 ... | τῇ νεάνιδι/ἁμάρτημα] tr. I | ἐπαναστῇ]-σταιη V^{EV} = f^{-129} | φονεύσῃ]-σει V^{WEV} = oI ...; -σαι M^{P} = W^{I} | ψυχήν] pr. την I = 15 ... | τό] pr. και V^{EV} = b 246

22,27 ὅτι ἐν τῷ ἀγρῷ εὗρεν αὐτήν, ἐβόησεν ἡ νεᾶνις ἡ μεμνηστευμένη, καὶ ὁ βοηθήσων οὐκ ἦν αὐτῇ.
I V (Πια) M^{P} (Πλδ)
om. ἡ μεμνηστευμένη I = Phil | βοηθήσων]βοηθων I = A ... | οὐκ ἦν/αὐτῇ] tr. I = 73′ ...

23,2 (3) οὐκ εἰσελεύσεται ἐκ πόρνης εἰς ἐκκλησίαν κυρίου.
I V (Πια) R (Πλη) M^{P} (Πλδ)
εἰσελεύσεται]ελ. V^{Mi} | κυρίου]θεου M^{P} = ^{Lat}cod 104 Arm

23,9 (10) Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς παρεμβαλεῖν ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, φυλάξῃ ἀπὸ παντὸς ῥήματος πονηροῦ.
I R (Πια)
om. δέ I: init. | φυλάξῃ]-ξαι I

23,15 (16) Οὐ παραδώσεις παῖδα τῷ κυρίῳ, ὃς προστέθειταί σοι παρὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ.
I M^{PM} (Ξα)
κυρίῳ]+αυτου I = rell | ὅς]ως M^{M} | προστέθειται]-τεθησηται M^{P} = V; προσθησεται M^{M} | τοῦ κυρίου]τω κυριω I

23,16 (17) μετὰ σοῦ κατοικήσει, ἐν ὑμῖν κατοικήσει ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ ἂν ἀρέσῃ αὐτῷ, οὐ θλίψεις αὐτόν.
I M^{PM} (Ξα)
κατοικήσει 1°]-οικιει M^{M} | om. κατοικήσει 2° I = b^{-19} d^{-106} | τόπῳ] +ουκ (ου εαν M^{M}) εκλεξηται εν μια των πολεων σου (om. M^{M}) I: cf. O ... | ἄν]εαν M^{P} = rell; om. M^{M} = A 131 55 | ἀρέσῃ]-σει M^{M} = 376 264 30 | αὐτῷ]αυτον M^{M} = 72-417

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

23,18 (19) οὐ προσοίσεις μίσθωμα πόρνης οὐδὲ ἄλλαγμα κυνὸς εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου πρὸς πᾶσαν εὐχήν, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σού ἐστιν καὶ ἀμφότερα.
I R (Ακζ) H^{c} (Ακδ) T (Ακς) L^{a} (Ακη) II R (Πε) M^{P} (Πε)
οὐ]μη L^{a} | οὐδὲ ἄλλαγμα κυνός] tr. II post σου 1° | οὐδέ]ουτε II | ἄλλαγμα]υλλ. R (I) L^{a} | om. κυνός R (I) L^{a} | om. πρὸς πᾶσαν εὐχήν II | εὐχήν]+σου I = 82$^{c\ pr\ m}$ ... | om. ἐστιν I II = 54–75′

23,19 (20) Οὐκ ἐκτοκιεῖς τῷ ἀδελφῷ σου τόκον ἀργυρίου καὶ τόκον βρωμάτων καὶ τόκον παντὸς πράγματος, οὗ ἂν ἐκδανείσῃς.
I V (Δθ) R (Δμγ) M^{PM} (Δλ) H^{a} (Δθ) T (Δμβ) Ant.^{Mi} (IIκε)
om. τόκον ἀργυρίου καί I: τόκον 1° ⌒ 2° | ἄν]εαν I = rell | ἐκδανείσῃς]εισδ. M^{M}; -δανισης Ant.^{Mi}; -δανειης R; -δανισεις M^{P}; +τω αδελφω σου I = M ...

23,21 (22) Ἐὰν δὲ εὔξῃ εὐχὴν κυρίῳ τῷ θεῷ σου, οὐ χρονιεῖς ἀποδοῦναι αὐτήν, ὅτι ἐκζητῶν ἐκζητήσει κύριος ὁ θεός σου παρὰ σοῦ, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία.
I C (Υα) V (Υι) R (Υιθ)
om. δέ I = 76′ ... | ἐκζητῶν] pr. ο V^{V}R | ἐκζητήσει]-ζητει V^{EV} = 75

23,23 (24) τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων σου φυλάξῃ, καὶ ποιήσεις ὃν τρόπον ηὔξω κυρίῳ τῷ θεῷ σου δόμα, ὃ ἐλάλησας τῷ στόματί σου.
I C (Υα) V (Υι) R (Υιθ)
φυλάξῃ]-ξαι V; -ξον CR | ποιήσεις]-σον V^{EV} | om. ὅν V^{EV} | ηὔξω]ευξω V^{WEV} = B | om. κυρίῳ I = B ... | om. δόμα I

24,5 (a) Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα προσφάτως, οὐκ ἐξελεύσεται εἰς τὸν πόλεμον,
(b) καὶ οὐκ ἐπιβληθήσεται αὐτῷ οὐδὲν πρᾶγμα· ἀθῷος ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ἐνιαυτὸν ἕνα·
(c) εὐφρανεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἣν ἔλαβεν.
I a–c: V (Νδ) R (Νζ) M^{PM} (Νδ) L^{c} (Νβ) II a: K (Πιε)
om. δέ I II: init. | τις/λάβῃ] tr. I = Or^{-426} Arm Syh | om. τόν V^{EV} = A ... | αὐτῷ]επ αυτω VRM^{P}L^{c} = 630*; επ αυτον M^{M} | αὐτῷ/οὐδὲν πρᾶγμα] tr. (επ αυτω) I | οἰκίᾳ]οικεια M^{PM} = 458 ... | αὐτοῦ 1°]+καθισει VM^{M}L^{c}; +καθησει R; +καθιση M^{P} | εὐφρανεῖ] pr. και I = ^{Lat}cod 100 Arm | ἔλαβεν]-βον M^{P}

24,6 Οὐκ ἐνεχυράσεις μύλον οὐδὲ ἐπιμύλιον, ὅτι ψυχὴν οὗτος ἐνεχυράζει.
I T (Εμγ)
ἐνεχυράσεις]-ριασεις I = 58 ... | οὗτος]αυτος I = 319 | ἐνεχυράζει] -ριαζει I = 58 ...

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

24,7 aα.γ (aα) Ἐὰν δὲ ἁλῷ ἄνρθωπος κλέπτων ψυχὴν ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ,
(aγ) ἀποθανεῖται ὁ κλέπτης ἐκεῖνος.
I V (Κε) M^{PM} (Κζ)
om. δέ I = Arm | om. τῶν υἱῶν Ἰσραήλ I

24,10 Ἐὰν δὲ ὀφείλημα ᾖ ἐν τῷ πλησίον, ὀφείλημα ὁτιοῦν τι, οὐκ εἰσελεύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐνεχυράσαι τὸ ἐνέχυρον.
I V (Δϑ) R (Δμγ) M^{PM} (Δλ) H^{a} (Δϑ) T (Δμβ) II T (Εμγ)
om. δέ I II = A … | πλησίον]+σου I II = rell | om. ὀφείλημα 2° I II = 72 … | om. τι I II = B … | εἰσελεύσῃ]-σει $V^{EV}M^{M}$ | ἐνεχυράσαι] -ριασαι II = 129 509; -χειρασαι V^{V} | ἐνέχυρον]+αυτου II = B …

24,11 ἔξω στήσῃ, καὶ ὁ ἄνρθωπος, οὗ τὸ δάνειόν σού ἐστιν ἐν αὐτῷ, ἐξοίσει σοι τὸ ἐνέχυρον ἔξω.
I V (Δϑ) R (Δμγ) M^{PM} (Δλ) H^{a} (Δϑ) T (Δμβ) II T (Εμγ)
ἄνθρωπος]+ουτος $V^{WV}M^{M}$ | οὗ τό] om. V^{V} | δάνειον]δανιον V^{EV}; δανιειον M^{P} | om. ἐν αὐτῷ I = ^{Lat}Ambr Aug Arm | τό 2°] τον $V^{W}RM^{P}H^{a}T$ (I) = 343′

24,12 ἐὰν δὲ ὁ ἄνθρωπος πένηται, οὐ κοιμηθήσῃ ἐν τῷ ἐνεχύρῳ αὐτοῦ.
I V (Δϑ) R (Δμγ) M^{PM} (Δλ) H^{a} (Δϑ) T (Δμβ) II T (Εμγ)
πένηται]πειν. V^{Mi}; παινεται V^{WE}; πεινεται M^{P} | κοιμηθήσῃ]-θησεται II = 16–528 Arm | τῷ ἐνεχύρῳ]το ενεχυρον II | αὐτοῦ]+παρα σοι II

24,13 ἀποδόσει ἀποδώσεις τὸ ἐνέχυρον αὐτοῦ περὶ δυσμὰς ἡλίου, καὶ κοιμηθήσεται ἐν τῷ ἱματίῳ αὐτοῦ καὶ εὐλογήσει σε, καὶ ἔσται σοι ἐλεημοσύνη ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.
I V (Δϑ) R (Δμγ) M^{PM} (Δλ) H^{a} (Δϑ) T (Δμβ) II T (Εμγ)
om. ἀποδόσει I II = 381 … | ἀποδώσεις]+αυτω II = F … | ἐνέχυρον] ιματιον II = rell | om. αὐτοῦ 1° I (sine V^{V}) = 376^{c} … | περί]επι T (I) | αὐτοῦ 2°] αυτον M^{M} | καί 2° ⌒ 3° II | εὐλογήσει]-σῃ T (I) = 618 … | ἔσται/σοι] tr. VRM^{M}; σου εσται $H^{a}T$ (I); συ εσται II M^{P} | ἐλεημοσύνη]-νην II | ἐναντίον]εναντι II $V^{W}RM^{PM}$ T = rell | om. τοῦ II

24,14 (a) Οὐκ ἀπαδικήσεις μισθὸν πένητος καὶ ἐνδεοῦς ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου
(bα) ἢ ἐκ τῶν προσηλύτων
(bβ) τῶν ἐν ταῖς πόλεσίν σου.
I ab: R (Εμϑ) Ant.^{Mi} (Ικϑ); abα: V (Μιγ) M^{PM} (Μι)

24,15 (a) αὐθημερὸν ἀποδώσεις τὸν μισθὸν αὐτοῦ, οὐκ ἐπιδύσεται ὁ ἥλιος ἐπ᾽ αὐτῷ, ὅτι πένης ἐστὶν καὶ ἐν αὐτῷ ἔχει τὴν ἐλπίδα.

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

(b) καὶ οὐ καταβοήσεται κατὰ σοῦ πρὸς κύριον, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία.
I ab: V (Μιγ) M^{PM} (Μι); a: R (Εμθ) Ant.^{MiM} (ΙΙκθ)
αὐτοῦ]τω μισθωτω σου Ant.^{M} | ἐπιδύσεται]-σηται V^{E} | ἐν 1°] επ I = rell | om. ἐν 2° V^{EV} = M ...

24,16 Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων· ἕκαστος ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθανεῖται.
I K (Εθ) V (Ελ) M^{PM} (Εκη) H^{a} (Εκζ) T (Εκη)
καί]ουτε $KVM^{P}H^{a}T$ = Chr Cyr Tht; ουδε M^{M} = Gie ... | om. οὐκ ἀποθανοῦνται 2° I = 528 | om. ἐν I = rell | ἀποθανεῖται]-νετω T

24,17 (a) Οὐκ ἐκκλινεῖς κρίσιν προσηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας,
(b) καὶ οὐκ ἐνεχυράσεις ἱμάτιον χήρας.
I ab: V (Διη) R (Δλε) M^{PM} (Δκγ) H^{a} (Διη) T (Δλε) Ant.^{Mi} (ΙΙζ) II b: K (Οα) V^{WV} (Οβ)
ἐκκλινεῖς]-νης $M^{P}T$ | κρίσιν]προσωπον $V^{WEV}RM^{PM}H^{a}T$ | om. καί 3° II = V ... | ἐνεχυράσεις]-χυριασεις II $V^{WV^{c}}RM^{PM}H^{a}T$Ant.^{Mi} = 58 ...; -χειριασεις V^{V*}; -χυριασης V^{W} = 664^{c} Gie

25,11 Ἐὰν δὲ μάχωνται ἄνθρωποι ἐπὶ τὸ αὐτό, ἄνθρωπος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ προσέλθῃ ἡ γυνὴ ἑνὸς αὐτῶν ἐξελέσθαι τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἐκ χειρὸς τοῦ τύπτοντος αὐτόν, καὶ ἐκτείνασα τὴν χεῖρα ἐπιλάβηται τῶν διδύμων αὐτοῦ.
I R (Με)
om. δέ I = 730] ἄνθρωποι] pr. δυο I = M ... | προσέλθῃ]-θουσα I = O ... | om. ἡ I = B ... | αὐτῶν] pr. εξ I = 52′ | χεῖρα]+αυτης I = O ...

25,12 ἀποκόψεις τὴν χεῖρα αὐτῆς· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῇ.
I R (Με)
αὐτῇ]αυτην I = O-15

25,13 Οὐκ ἔσται ἐν τῷ μαρσίππῳ σου στάθμιον καὶ στάθμιον, μέγα ἢ μικρόν.
I V (Ζγ) R (Ζς) M^{PM} (Ζγ) T (Ζγ) Ant.^{Mi} (ΙΙνα)
μαρσίππῳ]-σιπω V^{WEV} Ant.^{Mi} | om. καὶ στάθμιον 2° I = 72 ... | μέγα .../μικρόν] tr. Ant.^{Mi} | ἤ]και RAnt.^{Mi} = F^{b} ...

25,14 οὐκ ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου μέτρον καὶ μέτρον, μέγα ἢ μικρόν.
I V (Ζγ) R (Ζς) M^{PM} (Ζγ) T (Ζγ) Ant.^{MiM} (ΙΙνα)
init.] pr. και $VM^{PM}T$ = 72 ... | οὐκ]μη Ant.^{M} | οἰκίᾳ]οικεια M^{P} = 468-767 319 | om. μέτρον 1° V^{Mi} | om. καὶ μέτρον I = 72 ... | ἤ]και RAnt.^{MiM} = rell

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

25,15 (a) στάθμιον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι, καὶ μέτρον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι,
(bα) ἵνα πολυήμερος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς,
(bβ) ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ.
I ab: V (Ζγ) R (Ζς) M^{PM} (Ζγ); abα: $Ant.^{MiM}$ (ΙΙνα)
init.] pr. αλλα $Ant.^{M}$ | om. καί 1° $RAnt.^{GeM}$ = 83 Cyr | ἔσται 1°] εστω $V^{Mi}Ant.^{M}$ = 72 53 | σοι 1° ⌒ 2° I = B^{txt} ... | om. σου V^{W} = 58 ...

25,16 a ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ πᾶς ποιῶν ταῦτα.
I V (Ζγ) R (Ζς) M^{PM} (Ζγ) T (Ζγ)
κυρίῳ]+τω θεω σου I = rell | ποιῶν] pr. ο $V^{W}M^{PM}T$ = 376 16 407 | ταῦτα]αυτα M^{M} = 552

27,9 aβ Σιώπα καὶ ἄκουε, Ἰσραήλ.
I R (Αλζ) T (Αλζ)
tr. καὶ ἄκουε post Ἰσραήλ I = 376 Nil | Ἰσραήλ] Ιερουσαλημ R

27,16 (a) Ἐπικατάρατος ὁ ἀτιμάζων πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ·
(b) καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.
I ab: V (Πκγ) R (Πμς) M^{P} (Πμβ) $Ant.^{Mi}$ (ΙΙιβ); a: $Ant.^{M}$ (ΙΙιβ)
ὁ 1°] pr. πας $RAnt.^{MiM}$ = 58 ... | ἢ μητέρα αὐτοῦ]η την μητερα αυτου V^{W} = 392; om. V^{EV}: αὐτοῦ 1° ⌒ 2° | ἐροῦσιν]ερει $VRM^{P}Ant.^{Mi}$ = b ... | Γένοιτο]+γενοιτο VRM^{P} $Ant.^{Mi}$ = A ...

27,17 Ἐπικατάρατος ὁ μετατιθεὶς ὅρια τοῦ πλησίον· καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.
I K (Οβ) V^{WV} (Ογ) R (Ος) L^{c} (Οιβ)
ἐροῦσιν]ερει I = 72 ... | Γένοιτο]+γενοιτο I = 72 ...

27,18 Ἐπικατάρατος ὁ πλανῶν τυφλὸν ἐν ὁδῷ· καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.
I V^{W} (Τε) R (Τε) M^{P} (Τδ)
ἐροῦσιν]ερει I = 72 ...

27,19 (a) Ἐπικατάρατος ὃς ἂν ἐκκλίνῃ κρίσιν προσηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας·
(b) καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.
I ab: V^{EV} (Διη) H^{a} (Διη); a: $Ant.^{MiL}$ (ΙΙη)
ὅς] pr. πας I = F | ἄν]εαν $V^{EV}H^{a}$ = d ...; om. $Ant.^{L}$ = 53 ... | ἐκκλίνῃ]-νει $V^{EV}Ant.^{L}$ = 53′ | ἐροῦσιν]ερει $V^{EV}H^{a}$ = V ...

27,23 Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ πενθερᾶς αὐτοῦ· καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

I V (Πια) M^{P} (Πλδ)
ἐροῦσιν]ερει I = V … | Γένοιτο]+γενοιτο V^{EV} = 72 767 ^{Lat}PsAmbr

27,24 a Ἐπικατάρατος ὁ τύπτων τὸν πλησίον δόλῳ.
I H^{c} (Εκγ) T (Εμ)
πλησίον]αδελφον I; +αυτου I = B …

27,25 Ἐπικατάρατος ὃς ἂν λάβῃ δῶρα πατάξαι ψυχὴν αἵματος ἀθῴου· καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.
I V (Διη) R (Δλε) M^{PM} (Δκγ) H^{a} (Διη) T (Δλε)
ἄν]εαν I = 54-75′ | πατάξαι]και παταξη (-ξει $V^{EV}M^{P}$; -ξι M^{M}) I | ψυχήν]ψυχη M^{M} | ἐροῦσιν]ερει I = V … | Γένοιτο]+γενοιτο $V^{W}M^{M}$ = 72 …

27,26 Ἐπικατάρατος πᾶς ἄνθρωπος, ὅστις οὐκ ἐμμενεῖ ἐν πᾶσιν τοῖς λόγοις τοῦ νόμου τούτου ποιῆσαι αὐτούς· καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.
I V (Εβ) M^{PM} (Εβ) H^{a} (Εβ) T (Εβ)
om. πᾶς I = 72 … | ὅστις]ος I = B … | ἐμμενεῖ]εμμένει I | om. τούτου I = 16 127 799* | ποιῆσαι] pr. του I = b … | ἐροῦσιν]ερει I = V … | Γένοιτο]+γενοιτο $V^{W}M^{PM}$T = 72 …

28,2 b ἐὰν ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου.
I V (Εα) M^{PM} (Εα) H^{a} (Εα) T (Εα)
ἐάν]+ακοη I = rell | ἀκούσῃς]-ση VH^{a} = 320 …; -σητε M^{PM} | om. τοῦ θεοῦ σου I

28,3 b καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν ἀγρῷ.
I V (Εα) M^{PM} (Εα) H^{a} (Εα) T (Εα)
om. καί I = 72 … | σύ]σοι V^{W}

28,5 εὐλογημέναι αἱ ἀποθῆκαί σου καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου.
I V (Εα) M^{PM} (Εα) H^{a} (Εα) T (Εα)
init.] pr. και I | εὐλογημέναι αἱ ἀποθῆκαι]ευλογημενη η αποθηκη I | ἐγκαταλείμματα]-λιμμ. $V^{EV}M^{PM}$; -ληματα T; -λειματα H^{a}

28,6 (a) εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαί σε,
(b) καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε.
I ab: V^{WE} (Εα) M^{PM} (Εα) H^{a} (Εα) T (Εα); a: V^{V} (Εα)
σύ 1°] σοι V^{W}T | om. εὐλογημένος 2° I (sine V^{V}) = 72 … | om. σύ 2° I (sine V^{V}) = 848 | om. ἐν τῷ 2° $V^{E}M^{PM}H^{a}$T | ἐκπορεύεσθαι]εμπορ. T

28,8 aaba (aa) ἀποστείλαι κύριος ἐπὶ σὲ τὴν εὐλογίαν,
(ba) οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου.

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

I V (Eα) M^{PM} (Eα) H^{a} (Eα) T (Eα)
ἀποστεῖλαι]-στελει $V^{W}M^{PM}$ = 958 ...; -στειλη V^{Mi} = 615*; -στηλει V^{EV}; -στειλει H^{a} | om. εὐλογίαν – τήν 2° H^{a}: τήν 1° ⌒ 2° | οὗ]σου T | ἄν]εαν $VM^{M}T$ = rell | ἐπιβάλῃς]-βαλλεις V^{EV} = 848 ...; -βαλεις M^{P} = 407; -βαλει M^{M}

28,12 bα–dα (bα) δοῦναι τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου ἐπὶ καιροῦ αὐτοῦ
(bβ) εὐλογῆσαι πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου,
(c) καὶ δανιεῖς ἔθνεσιν πολλοῖς, σὺ δὲ οὐ δανιῇ,
(dα) καὶ ἄρξεις σὺ ἐθνῶν πολλῶν.
I V (Eα) M^{PM} (Eα) H^{a} (Eα) T (Eα)
12 bβ–dα.13 a.12 bα: sic I | δοῦναι]και δωσει I | τῇ γῇ] της γης I = rell | om. σου 1° V^{W} | ἐπί]εως $V^{WEMi}H^{a}$ | om. αὐτοῦ I = B ... | εὐλογῆσαι] pr. και I; ευλογησει (-ση M^{M}) I = Luc Bo | δανιεῖς]δανειεις $V^{WE}H^{a}$; δανεισεις $M^{P}T$ = 120 ... | δανιῇ]δανιει $M^{PM}T$; δανειη H^{a}; δανεει V^{V}; δανειει V^{WE} | om. σύ I = B^{mg} ...

28,13 a καταστῆσαι σε κύριος ὁ θεός σου εἰς κεφαλὴν καὶ μὴ εἰς οὐράν.
I V (Eα) M^{PM} (Eα) H^{a} (Eα) T (Eα)
init.] pr. και I = 376 ... | καταστῆσαι]-στησει (-γησει V^{V}) I = 318 | om. ὁ θεός σου I = 58 ...

28,16 (a) ἐπικατάρατος σὺ ἐν πόλει,
(b) καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν ἀγρῷ.
I ab: V (Eβ) M^{P} (Eβ) H^{a} (Eβ) T (Eβ); a: M^{M} (Eβ)
πόλει] pr. τη I = 52

28,17 ἐπικατάρατοι αἱ ἀποθῆκαί σου καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου.
I V (Eβ) M^{PM} (Eβ) H^{a} (Eβ) T (Eβ)
ἐπικατάρατοι]-τος I = V* 127*; +συ $V^{EV}M^{P}H^{a}T$ = 767*; +σοι V^{W} | αἱ ἀποθῆκαι]εν ταις αποθηκαις I | ἐγκαταλείμματα]-λημμ. $V^{V}M^{PM}$; -λήματα $V^{E}T$ | om. σου 2° V^{Mi}

28,18 ἐπικατάρατα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου.
I V (Eβ) M^{PM} (Eβ) H^{a} (Eβ) T (Eβ)
ἔκγονα]εγγονα V^{Mi} = 923 ...; εγκονα $V^{V}M^{M}$ = 44 | γενήματα]γενν. $V^{WE}M^{P}H^{a}T$ = 376 ...

28,19 (aα) ἐπικατάρατος σὺ
(aβb) ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαί σε, καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε.

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

I ab: V^{EV} (Eβ) M^{PM} (Eβ) H^{a} (Eβ) T (Eβ); aα: V^{W} (Eβ)
σύ 1°] σοι V^{E} | om. σε 1° V^{V} = 125 ^{Lat}cod 104 Arm | om. σε 2° $V^{EV}H^{a}$ = 72 ...

28,20 aba.da (a) ἐξαποστείλαι κύριός σοι τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν ἐκλιμίαν καὶ τὴν ἀνάλωσιν ἐπὶ πάντα,
(ba) οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου,
(da) διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματά σου,
I V^{EV} (Eβ) M^{PM} (Eβ) H^{a} (Eβ) T (Eβ)
ἐξαποστείλαι]-στελει I = 426 | κύριός/σοι] tr. $V^{EV}M^{PM}H^{a}$ = V ... | ἐκλιμίαν]εκδημ. (-διμ. M^{PM}) $M^{PM}T$ = F ... | ἄν]εαν I = rell | ἐπιβάλῃς]-λλης H^{a} = 46; -λλεις V^{E} = 767; -λεις $M^{P}T$

28,22 ab πατάξαι σε κύριος ἀπορίᾳ καὶ πυρετῷ καὶ ῥίγει καὶ ἐρεθισμῷ καὶ φόνῳ καὶ ἀνεμοφθορίᾳ.
I V^{EV} (Eβ) M^{PM} (Eβ) H^{a} (Eβ) T (Eβ)
πατάξαι]-ξει I = 82 ... | ῥίγει]ρηγει $M^{P}T$; ρηγη M^{M}; ρειγει V^{E} | ἐρεθισμῷ]-θεισμω M^{M}; -θησμω T | φόνῳ] φθονω T = 318 646

28,23 καὶ ἔσται σοι ὁ οὐρανὸς ὁ ὑπὲρ κεφαλῆς σου χαλκοῦς καὶ ἡ γῆ ἡ ὑποκάτω σου σιδηρᾶ.
I V^{EV} (Eβ) M^{PM} (Eβ) H^{a} (Eβ) T (Eβ)

28,24 a δώῃ κύριος τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου κονιορτόν.
I V^{EV} (Eβ) M^{PM} (Eβ) H^{a} (Eβ)
δώῃ]δω I = 72 | τῇ γῇ]της γης I = F^{b} ...

28,25 c καὶ ἔσῃ ἐν διασπορᾷ ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς.
I V^{EV} (Eβ) M^{PM} (Eβ) H^{a} (Eβ) T (Eβ)
om. ἐν 2° $M^{PM}T$ = F ... | πάσαις]πασης M^{M} | ταῖς βασιλείαις]της βασιλειας M^{M} = 527

28,28 πατάξαι σε κύριος παραπληξίᾳ καὶ ἀορασίᾳ καὶ ἐκστάσει διανοίας.
I V^{EV} (Eβ) M^{PM} (Eβ) H^{a} (Eβ) T (Eβ)
πατάξαι]-ξει $V^{V}M^{PM}H^{a}T$ = 343 ...; -ξη V^{E} | om. καί 1° I = B ... | om. καί 2° I = 963 ...

28,29 καὶ ἔσῃ ψηλαφῶν μεσημβρίας, ὡσεὶ ψηλαφήσαι ὁ τυφλὸς ἐν τῷ σκότει, καὶ οὐκ εὐοδώσει τὰς ὁδούς σου· καὶ ἔσῃ τότε ἀδικούμενος καὶ διαρπαζόμενος πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐκ ἔσται σοι ὁ βοηθῶν.
I V^{EV} (Eβ) M^{PM} (Eβ) H^{a} (Eβ) T (Eβ)
ὡσεί]ως I = 54 ... | ψηλαφήσαι]-σει I = 58 72 59 | om. τότε I = 72 Aeth Bo | διαρπαζόμενος]αρπ. I = z^{-83} 630^{c} | om. πάσας I | om. τὰς ἡμέρας I = ^{Lat}cod 100 | om. ὁ 2° I = V 15 407

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

28,30 ab γυναῖκα λήμψῃ, καὶ ἀνὴρ ἕτερος ἕξει αὐτήν· οἰκίαν οἰκοδομήσεις καὶ οὐκ οἰκήσεις ἐν αὐτῇ.
I V^{EV} (Εβ) M^{PM} (Εβ) H^a (Εβ) T (Εβ)
λήμψῃ]ληψη I = F^b ... | ἕξει]λημψεται $V^{EV}M^{M}H^a$ = 82 ...; ληψη M^P = 313-615 122*; λαβη T = Tht | οἰκοδομήσεις]-σης V^E = 664 458 | om. ἐν αὐτῇ I

28,62 bβ ὅτι οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.
I K (Αια)
εἰσηκούσατε]ηκ. I = b | om. τοῦ θεοῦ ὑμῶν I

28,63 ab καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφράνθη κύριος ἐφ' ὑμῖν εὖ ποιῆσαι ὑμᾶς καὶ πληθῦναι ὑμᾶς, οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξολεθρεῦσαι ὑμᾶς.
I K (Αι) V^{EV} (Αιβ) M^M (Αμδ) T (Αξς)
om. καί 1° K | εὐφράνθη]ηυφρ. $V^{EV}T$ = A ... | ἐφ' 1°] εν $V^{EV}M^{M}T$ = 15 ... | om. ἐφ' ὑμῖν 1° K | εὖ] pr. του $V^{V}T$ = 58: om. K = 18; τουτο M^M | om. καὶ πληθῦναι ὑμᾶς I: ὑμᾶς 1° ⌒ 2° = B 602 | ἐξολεθρεῦσαι]εξολοθρ. I = rell

29,18(17)c μὴ τίς ἐστιν ἐν ὑμῖν ῥίζα ἄνω φύουσα ἐν χολῇ καὶ πικρίᾳ;
I R (Νς)
om. ἐστιν I = b | om. ἐν ὑμῖν I = 30 407 | ῥίζα]+πικριας I = A ... | ἐν χολῇ]ενοχλη I = A ... | om. καί I = 16 392 | om. πικρίᾳ I = Hebr 12,15 | fin.] +και δι αυτης μιανθωσι πολλοι I = Hebr 12,15

29,19(18)bβ ἵνα μὴ συναπολέσῃ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν ἀναμάρτητον.
I K (Αι) Iv (δ) V (Αιβ) R (Πκζ) M^{PM} (Αμδ) H^a (Αια) T (Αξς) A^{VA} (ζ) $Ant.^{Mi}$ (ΙΙλβ) $Ant.^{MiL}$ (ΙΙϛδ) II R (Κιζ)
συναπολέσῃ]απολ. I II | om. ὁ VH^a

29,20(19)a (αα) οὐ μὴ θελήσῃ ὁ θεὸς εὐιλατεῦσαι αὐτῷ,
(αβ) ἀλλ' ἢ τότε ἐκκαυθήσεται ὀργὴ κυρίου καὶ ὁ ζῆλος αὐτοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ.
I K (Αι) Iv (δ) V (Αιβ) R (Πκζ) M^{PM} (Αμδ) H^a (Αια) T (Αξς) A^{VA} (ζ) $Ant.^{Mi}$ (ΙΙλβ) $Ant.^{MiL}$ (ΙΙϛδ) II αα: R (Κιζ)
θελήσῃ]-σει $KIvV^{V*}M^{P}H^{a}Ant.^{Mi}$ (ΙΙλβ) $Ant.^{L}$ (ΙΙϛδ) | εὐιλατεῦσαι] -τησαι $IvA^{VA}Ant.^{Ge}$ (ΙΙλβ) $Ant.^{GeL}$ (ΙΙϛδ) = 509; ιλασθηναι $Ant.^{Mi}$ (ΙΙλβ; ΙΙϛδ) | αὐτῷ]εαυτω A^V; αυτον $IvAnt.^L$ = 53' | ἐκκαυθήσεται] καυθ. $Ant.^L$ | ὀργή]οργηι A^V; pr. η V^{WE} = M^{mg} ... | om. ὁ 2° $Ant.^L$ = 707

29,29(28) (a) τὰ κρυπτὰ κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, τὰ δὲ φανερὰ ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα,

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

(b) ποιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου.
I a: R (Αιζ) H^c (Αιε) T (Αιζ) L^a (Αιη) L^c (Ακα) II ab: C (Πγ) V (Πζ) R (Πλς) M^P (Πλα)
ἡμῖν]υμιν $CV^{WE}R$ (II) M^P = B ... | ἡμῶν 2°] υμων $CV^{WE}R$ (II) M^P = B ... | om. εἰς τὸν αἰῶνα I: fin. | om. πάντα C

30,1 Καὶ ἔσται ὡς ἂν ἔλθωσιν ἐπὶ σὲ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, ἡ εὐλογία καὶ ἡ κατάρα, ἣν ἔδωκα πρὸ προσώπου σου, καὶ δέξῃ εἰς τὴν καρδίαν σου ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ ἄν σε διασκορπίσῃ κύριος ἐκεῖ.
I R (Διβ) H^c (Δϑ)
εἰς τὴν καρδίαν] om. τήν H^c = 314; εν καρδια R | ἄν] εαν I = rell | σε/διασκορπίσῃ] tr. I = rell | κύριος]+ο θεος σου I = rell

30,2 καὶ ἐπιστραφήσῃ ἐπὶ κύριον τὸν θεόν σου καὶ ὑπακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ κατὰ πάντα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου.
I R (Διβ) H^c (Δϑ)
ἐπί]προς I = 767 ... | om. ἐγώ I = Bo | ἐντέλλομαί/σοι] tr. I = F ...

30,3 καὶ ἰάσεται κύριος τὰς ἁμαρτίας σου καὶ ἐλεήσει σε καὶ πάλιν συνάξει σε ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς διεσκόρπισέν σε κύριος ἐκεῖ.
I R (Διβ) H^c (Δϑ)
κύριος 2°]+ο θεος σου I = rell

30,19 (αα) διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
(αβ) Τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον δέδωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν,
(αγ) τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κατάραν·
(b) καὶ ἔκλεξαι τὴν ζωήν, ἵνα ζῇς σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου.
I ab: K (Αγ) M^{ML} (Αβ); a: V (Αϑ); ααβ: R (Αβ) T (Αβ) L^a (Αβ)
II ab: R (Αια) H^c (Αϑ) T (Αια) L^a (Αια)
init.] pr. ακουε Ισραηλ II | om. τε V^{EV} = 376 ... | πρό]επι V^{Mi} | τήν 3°] pr. και KVM^{ML} = Aeth | om. καί 4° H^cT (II) = B ... | ἔκλεξαι] -λεξασθε (-σθαι K) KM^{ML} = Anast | ζωήν 2°]πρωτην R (II) L^a | ζῇς σύ]ζησησθε (-σεσθε KM^L) υμεις KM^{ML} = Anast | σου]υμων KM^{ML} = Anast

30,20 aba ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου, εἰσακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ ἔχεσθαι αὐτοῦ· ὅτι τοῦτο ἡ ζωή σου καὶ ἡ μακρότης τῶν ἡμερῶν σου.
I R (Αια) H^c (Αϑ) T (Αια) L^a (Αια)
εἰσακούειν] pr. και I = 82 ...; ακουειν I = 71 | ἔχεσθαι]ερχ. H^cT = 314 | om. ἡ 1° I = 707 | om. ἡ 2° I | μακρότης]μακαριοτης H^cT | om. τῶν I

32,4 (a) θεός, ἀληθινὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ,
καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κρίσις·

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

(bα) θεὸς πιστός, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία·
(bβ) δίκαιος καὶ ὅσιος κύριος.
I ab: C (Κα); abα: V^{EV} (Κια); a: V^{W} (Κια) R (Κκδ) M^{PM} (Κι)
θεός 1°] κυριος R = 130 | κρίσις]-σεις $CV^{W}R$ = rell | ἀδικία]+εν αυτω CV^{EV} = F^{b} … | κύριος] pr. ο C = F^{b} …

32,5b γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη.
I R (Γς) M^{M} (Γιζ) H^{b} (Γς) T (Γς)

32,6a (αα) ταῦτα κυρίῳ ἀνταποδίδοτε
(αβ) οὕτως λαὸς μωρὸς καὶ οὐχὶ σοφός;
I αβ: R (Αξγ) II a: R (Γς) H^{b} (Γς) T (Γς); αα: M^{M} (Γιζ)
ἀνταποδίδοτε]-ται R (II) $M^{M}H^{b}T$ | οὕτως]ουτος I R (II) $H^{b}T$ = F^{b} …

32,7b ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου, καὶ ἀναγγελεῖ σοι, τοὺς πρεσβυτέρους σου, καὶ ἐροῦσίν σοι.
I V (Γδ) R (Γγ) M^{M} (Γς) H^{a} (Γδ) T (Γι) $Ant.^{Mi}$ (ΙΙιζ) II V (Μια) R (Μβ) M^{PM} (Μβ) M^{M} (Μη)
om. καὶ ἐροῦσίν σοι M^{P}

32,8 (a) ὅτε διεμέριζεν ὁ ὕψιστος ἔθνη,
ὡς διέσπειρεν υἱοὺς ᾿Αδάμ,
(b) ἔστησεν ὅρια ἐθνῶν
κατὰ ἀριθμὸν υἱῶν θεοῦ.
I ab: C (Αϑ) R (Ανγ) H^{b} (Αζ); b: V (Αζ) M (Αμβ) T (Αξδ) L^{c} (Αα)
ὡς]ους CH^{b} = A … | ἔστησεν]εθετο $CM^{ML}H^{b}L^{c}$ | υἱῶν] αγγελων I = rell

32,9 καὶ ἐγενήθη μερὶς κυρίου λαὸς αὐτοῦ ᾿Ιακώβ, σχοίνισμα κληρονομίας αὐτοῦ ᾿Ισραήλ.
I C (Αϑ) M^{M} (Αμβ) H^{b} (Αζ)

32,15 (αα) καὶ ἔφαγεν ᾿Ιακὼβ καὶ ἐνεπλήσθη,
(αβ) καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος,
(αγ) ἐλιπάνθη, ἐπαχύνθη, ἐπλατύνθη·
(b) καὶ ἐγκατέλιπεν θεὸν τὸν ποιήσαντα αὐτόν,
καὶ ἀπέστη ἀπὸ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ.
I ab: K (Εγ) H^{c} (Εϑ) T (Εϑ); ααβ: V (Ειβ) H^{a} (Ειβ) T (Εκα); αα: M^{PM} (Εκ)
om. καί 1° I = $Aeth^{G}$ Arm | ἐγκατέλιπεν]-λειπεν $H^{c}T$ (Εϑ) = A …

32,16 παρώξυνάν με ἐπ᾿ ἀλλοτρίοις,
ἐν βδελύγμασιν αὐτῶν ἐξεπίκρανάν με.
I R (Πιδ)

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

32,18 θεὸν τὸν γεννήσαντά σε ἐγκατέλιπες
καὶ ἐπελάθου θεοῦ τοῦ τρέφοντός σε.
I V (Αιβ) M^{PM} (Αμδ) H^{a} (Αια) T (Αξς) II H^{c} (Ειη) T (Ελδ)
ἐγκατέλιπες]-λειπες II $V^{E}T$ (I) M^{PM} = A …

32,19 καὶ εἶδεν κύριος καὶ ἐζήλωσεν,
καὶ παρωξύνθη δι' ὀργὴν υἱῶν αὐτοῦ καὶ θυγατέρων.
I H^{c} (Ειη) T (Ελδ)
εἶδεν]ιδεν I | αὐτοῦ]αυτων I = rell

32,20 (a) καὶ εἶπεν 'Αποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν,
καὶ δείξω τί ἔσται αὐτοῖς ἐπ' ἐσχάτων·
(b) ὅτι γενεὰ ἐξεστραμμένη ἐστίν,
υἱοί, οἷς οὐκ ἔστιν πίστις ἐν αὐτοῖς.
I b: M^{M} (Γιζ) II a: H^{c} (Ειη) T (Ελδ)

32,22 (αα) ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου,
(αβ) καυθήσεται ἕως ᾅδου κάτω,
(b) καταφάγεται γῆν καὶ τὰ γενήματα αὐτῆς,
φλέξει θεμέλια ὀρέων.
I ab: C (Αιβ) H^{a} (Αια) H^{b} (Αι); αα: R (Αοα)
om. ὅτι I: init. | κάτω]κατω^{τ}τα $CH^{a}H^{b}$

32,23 (a) συνάξω εἰς αὐτοὺς κακά,
(b) καὶ τὰ βέλη μου συντελέσω εἰς αὐτούς.
I ab: C (Αιβ) H^{a} (Αια) H^{b} (Αι); b: R (Αοα)

32,39 (a) ἴδετε ἴδετε ὅτι ἐγώ εἰμι,
καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν ἐμοῦ·
(bα) ἐγὼ ἀποκτενῶ καὶ ζῆν ποιήσω,
(bβ) πατάξω κἀγὼ ἰάσομαι,
(c) καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου.
I a: V (Αα) M^{M} (Αλς) H^{a} (Αα) T (Ανη) L^{c} (Ανγ) II abα: C (Αβ) R (Αβ) H^{a} (Ανς) III bc: T (Ανθ); c: V (Αγ) V (Αβ) R (Αμζ) M (Αλζ) IV abα: C (Αι) R (Αογ) H^{b} (Αι) V ab: V^{EV} (Πλγ); a: V^{W} (Πλγ); b: M^{P} (Πβ) VI b: Ant.^{M} (apd.)
om. ἴδετε 2° V^{EV} (I) V^{E} (V) T (I) = ^{Lat}cod 419 … | εἰμι]+θεος L^{c} = 550 … | om. θεός L^{c} | ἐγώ] pr. και VI | om. καί 3° III (sine T) = Bo

32,40 ὅτι ἀρῶ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρά μου
καὶ ὀμοῦμαι τὴν δεξιάν μου
καὶ ἐρῶ Ζῶ ἐγὼ εἰς τὸν αἰῶνα.
I C (Αβ) R (Αβapd.) H^{a} (Ανς)
om. ὅτι I: init. | τὴν δεξιάν]τη δεξια CR = rell

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

32,41 aβb (aβ) καὶ ἀνθέξεται κρίματος ἡ χείρ μου,
(bα) καὶ ἀνταποδώσω (bβ) δίκην τοῖς ἐχθροῖς,
(bγ) καὶ τοῖς μισοῦσίν με ἀνταποδώσω.
I aβb: C (Κα) V^{V} (Κια); aβba: V^{W} (Κια) M^{PM} (Κι); bβγ: R (Κκδ)
om. καί 1° $CV^{WV}M^{PM}$: init. | μου 1°]+και εκδικησω $CV^{WV}M^{PM}$ = Tht | om. με ἀνταποδώσω $V^{V}M^{PM}$: fin.

32,43 a.cd (a) εὐφράνθητε, οὐρανοί, ἅμα αὐτῷ,
καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες υἱοὶ θεοῦ·
(c) ὅτι τὸ αἷμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκδικεῖται,
καὶ ἐκδικήσει καὶ ἀνταποδώσει δίκην τοῖς ἐχθροῖς,
καὶ τοῖς μισοῦσιν ἀνταποδώσει,
(d) καὶ ἐκκαθαριεῖ κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.
I a: C (Αη) R (Αοε) H^{b} (Aς) II d: C (Αια) R (Ανε) H^{a} (Ανζ) III c: C (Αιβ) R (Αιβapd.) H^{a} (Ανη) H^{b} (Αι)
υἱοί] pr. οι I = 46 313; αγγελοι I = rell | ἀνταποδώσει]-σω C (III) = 75 ^{Lat}cod 398 | μισοῦσιν]+αυτον III = F^{b} ... | om. καί 5° II: init.

33,1 Καὶ αὕτη ἡ εὐλογία, ἣν εὐλόγησεν Μωυσῆς ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ πρὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ.
I C (Εε) H^{a} (Ελ)
om. Καί I = F ...

33,6 Ζήτω Ῥουβὴν καὶ μὴ ἀποθανέτω,
καὶ ἔστω πολὺς ἐν ἀριθμῷ.
I C (Εε) H^{a} (Ελ)
Ῥουβήν]Ρουβιμ I = 72 ...

33,7 bc (b) Εἰσάκουσον, κύριε, φωνῆς Ἰούδα,
καὶ εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰσέλθοις ἄν·
(c) αἱ χεῖρες αὐτοῦ διακρινοῦσιν αὐτῷ,
καὶ βοηθὸς ἐκ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ἔσῃ.
I C (Εε) H^{a} (Ελ)
φωνῆς]φωνην I = Or | εἰσέλθοις ἄν]ελθοιεν I = n^{-54} ... | αὐτῷ]αυτον I = 52 ...

33,8 b Δότε Λευὶ δήλους αὐτοῦ,
καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ.
I C (Εε)
Λευί] pr. τω I | ἀλήθειαν]-θεια I

33,9 ὁ λέγων τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρί Οὐχ ἑώρακά σε,
καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνω,

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἀπέγνω·
ἐφύλαξεν τὰ λόγιά σου
καὶ τὴν διαθήκην σου διετήρησεν.
I C (Εε) H^a (Ελ)
πατρί]+αυτου I = rell | μητρί]+αυτου I = rell | ἐπέγνω]εγνω C = A ... | λόγια]δικαιωματα C = iustitias Pel | τὴν διαθήκην]τον νομον C

33,10 δηλώσουσιν τὰ δικαιώματά σου τῷ Ἰακώβ,
καὶ τὸν νόμον σου τῷ Ἰσραήλ·
ἐπιθήσουσιν θυμίαμα ἐν ὀργῇ σου
διὰ παντὸς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου.
I C (Εε) H^a (Ελ)

33,11 εὐλόγησον, κύριε, τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ,
καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ δέξαι·
κάταξον ὀσφὺν ἐπανεστηκότων ἐχθρῶν αὐτοῦ
καὶ οἱ μισοῦντες αὐτὸν μὴ ἀναστήτωσαν.
I C (Εε) H^a (Ελ)
κάταξον]πατ. I = F^{b1} ... | ὀσφύν]ισχυν I = 58 ...

33,12 (aα) Καὶ τῷ Βενιαμὶν εἶπεν
(aβ) Ἠγαπημένος ὑπὸ κυρίου κατασκηνώσει πεποιθώς,
(bα) καὶ ὁ θεὸς σκιάζει ἐπ' αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας,
(bβ) καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ κατέπαυσεν.
I aβbα: V (Δις) R (Κκε) M^{PM} (Δκα) H^a (Δις) $Ant.^{Mi}$ (ΙΙλα) II ab: C (Εε) H^a (Ελ)
om. Καὶ τῷ Βενιαμὶν εἶπεν II | Ἠγαπημένος]αγαπωμενος V^W; pr. ο $VM^{PM}H^a$ (I) T | σκιάζει]σκιασει II V^{Mi} = F ...; δοξασει I (sine V^{Mi}) | om. ἐπ' V^W = W^I 319 | αὐτῷ]αυτον V^WR = 54–75 799

33,13 Καὶ τῷ Ἰωσὴφ εἶπεν
Ἀπ' εὐλογίας κυρίου ἡ γῆ αὐτοῦ,
ἀπὸ ὡρῶν οὐρανοῦ καὶ δρόσου,
καὶ ἀπὸ ἀβύσσων πηγῶν κάτωθεν.
I C (Εε) H^a (Ελ)
Καὶ τῷ Ἰωσὴφ εἶπεν]Ιωσηφ I | Ἀπ']επ I = B ... | οὐρανοῦ] pr. του H^a = d^{-125} ... | om. καί 2° H^a = 15-72 537 | ἀβύσσων]-σσου I = 376 ...

33,14 καὶ καθ' ὥραν γενημάτων ἡλίου τροπῶν,
καὶ ἀπὸ συνόδων μηνῶν.
I C (Εε) H^a (Ελ)
γενημάτων]γενν. H^a = 376 ... | μηνῶν]μονων H^a

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

33,15 καὶ ἀπὸ κορυφῆς ὀρέων ἀρχῆς,
καὶ ἀπὸ κορυφῆς βουνῶν ἀενάων.
I C (Εε) H^{a} (Ελ)
κορυφῆς 1° ⌒ 2° C = $d^{(-125)}$ ... | ἀενάων]αενν. I = F^{b} ...

33,16 καὶ καθ' ὥραν γῆς πληρώσεως.
καὶ τὰ δεκτὰ τῷ ὀφθέντι ἐν τῇ βάτῳ
ἔλθοισαν ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωσήφ,
καὶ ἐπὶ κορυφῆς δοξασθεὶς ἐν ἀδελφοῖς.
I C (Εε) H^{a} (Ελ)
ὥραν]ωρων C | πληρώσεως]+αυτης I = O^{-82} ... | ἔλθοισαν]ελθοι C = n ...; ελθοιεν H^{a} = 52-414 | κεφαλήν]-λης I = 72 ...

33,17 (aα) πρωτότοκος ταύρου τὸ κάλλος αὐτοῦ,
(aβ) κέρατα μονοκέρωτος τὰ κέρατα αὐτοῦ·
(bα) ἐν αὐτοῖς ἔθνη κερατιεῖ
(bβ) ἅμα ἕως ἐπ' ἄκρου γῆς.
(c) αὗται μυριάδες Ἐφράιμ,
καὶ αὗται χιλιάδες Μανασσή.
I aβbα: V (Βϑ) R (Ββ) M^{PM} (Βιβ) H^{a} (Βϑ) II ab: C (Εε) H^{a} (Ελ)
πρωτότοκος]-κοις H^{a} (II) | μονοκέρωτος]-ρατος H^{a} (II) | ἐν] pr. και $V^{W}M^{PM}$ = Aeth | κερατιεῖ]κρατιει $V^{W}M^{M}$ = 15* | ἐπ']απ II = rell | γῆς] pr. της II = A ...

33,18 Καὶ τῷ Ζαβουλὼν εἶπεν
Εὐφράνθητι, Ζαβουλών, ἐν ἐξοδίᾳ σου,
καὶ, Ἰσσαχάρ, ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτοῦ.
I C (Εε) H^{a} (Ελ)
Ἰσσαχάρ]τω Ισσαχαρ ειπεν I = d ... | αὐτοῦ]αυτων C = 847 ...

33,19 ἔθνη ἐξολεθρεύσουσιν· καὶ ἐπικαλέσεσθε ἐκεῖ,
καὶ θύσετε θυσίαν δικαιοσύνης,
ὅτι πλοῦτος θαλάσσης θηλάσει σε,
καὶ ἐμπόρια παράλιον κατοικούντων.
I C (Εε) H^{a} (Ελ)
ἐξολεθρεύσουσιν]εξολοθρ. I = rell | ἐπικαλέσεσθε]-σονται I = d ... | θύσετε]θυσουσιν I = d ...

33,20 aβb Εὐλογημένος ἐμπλατύνων Γάδ·
ὡς λέων ἀνεπαύσατο, συντρίψας βραχίονα καὶ ἄρχοντα.
I C (Εε)

33,22 b Δὰν σκύμνος λέοντος,
καὶ ἐκπηδήσεται ἐκ τοῦ Βασάν.

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

I C (Eε) H^{a} (Eλ) II C (Hα) R (Hδ)
καί]+αυτος II | ἐκπηδήσεται]-πηδησει II = A ... | τοῦ]των H^{a}

33,23 bc Νεφθαλὶ πλησμονὴ δεκτῶν,
καὶ ἐμπλησθήτω εὐλογίαν παρὰ κυρίου·
θάλασσαν καὶ λίβα κληρονομήσει.
I C (Eε) H^{a} (Eλ)
Νεφθαλί]-λιμ C = 130 ...; -λειμ H^{a} = rell | ἐμπλησθήτω]εμπλησθη H^{a} | εὐλογίαν]-γιας I = rell | κυρίου]κυριω I

33,24 bc Εὐλογημένος ἀπὸ τέκνων Ἀσήρ,
καὶ ἔσται δεκτὸς τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.
βάψει ἐν ἐλαίῳ τὸν πόδα αὐτοῦ.
I C (Eε)

33,25 σίδηρος καὶ χαλκὸς τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ ἔσται,
καὶ ὡς αἱ ἡμέραι σου ἡ ἰσχύς σου.
I C (Eε)
καί/ὡς] tr. I = 848 ... | σου 1°] αυτου I | σου 2°] αυτου I

33,26 Οὐκ ἔστιν ὥσπερ ὁ θεὸς τοῦ ἠγαπημένου·
ὁ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὸν οὐρανὸν βοηθός σου,
καὶ ὁ μεγαλοπρεπὴς τοῦ στερεώματος.
I C (Eε)

33,27 καὶ σκέπασις θεοῦ ἀρχῆς
καὶ ὑπὸ ἰσχὺν βραχιόνων ἀενάων
καὶ ἐκβαλεῖ ἀπὸ προσώπου σου ἐχθρὸν
λέγων Ἀπόλοιο.
I C (Eε)
om. καί 1° I = 376 | σκέπασις]σκεπασει σε I = rell | om. θεοῦ ἀρχῆς I | ἀενάων]αενν. I = 72 ... | Ἀπόλοιο]-λυω I = 318 ...

33,28 καὶ κατασκηνώσει Ἰσραὴλ πεποιθώς,
μόνος ἐπὶ γῆς Ἰακὼβ
ἐπὶ σίτου καὶ οἴνου,
καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτῷ συννεφὴς δρόσῳ.
I C (Eε)
γῆς] pr. της I = b ... | ἐπί 2°]+γης I = O^{-32} ... | αὐτῷ]σοι I = B ...

33,29 (a) μακάριος σύ, Ἰσραήλ·
τίς ὅμοιός σοι, λαὸς σῳζόμενος ὑπὸ κυρίου;

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.

(b) ὑπερασπιεῖ ὁ βοηθός σου·
καὶ ἡ μάχαιρα καύχημά σου·
(c) καὶ ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου,
καὶ σὺ ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῶν ἐπιβήσῃ.

I a: V (Αλα) R (Αμδ) M (Αλγ) H^a (Ακθ) T (Ανε) L^c (Αζ) II c: V (Βθ) R (Ββ) M^{PM} (Βιβ) H^a (Βθ) III a–c: C (Εε)

σύ 1°] σοι M^P (I) | τίς]οτι L^c | ὑπερασπιεῖ] pr. και III = 761 | καύχημά σου]καυχηματος III | om. καί 2° II = Aeth Arm^{ap} | om. σύ 2° M^P (II) = V | τὸν τράχηλον]τραχηλου II III | αὐτῶν]των εχθρων III

34,9 a καὶ Ἰησοῦς υἱὸς Ναυὴ ἐνεπλήσθη πνεύματος συνέσεως, ἐπέθηκεν γὰρ Μωυσῆς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν.

I R (Σκς)

ἐνεπλήσθη]επλησθη I = 376 ... | om. αὐτοῦ I = Luc

Nicht verifizierte Zitate

Του Δευτερονομιου

Ἀπαρατήρητος ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραήλ.

R (Πιε) f. 229^a

Deut. XXVII

Ἐπικατάρατος ὁ ὑστερῶν μισθὸν μισθωτοῦ καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός Γένοιτο γένοιτο.

$Ant.^{GeMiML}$ (ΙΙλ)

om. γένοιτο 2° $Ant.^M$

Digitized by the Septuaginta-Unternehmen
of the Göttingen Academy of Sciences and Humanities
in 2013.